Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 276. szám. Szerda, október 8.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), ½ évre 14 k., (7), ¼ évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Vademecum.

A MŰVÉSZET KÖNYVTÁRA

Budapest, október 7.

(v.) Csillogó uj hajlékát holnap veszi birtokba fakó parlamentarizmusunk. Az a régi, egyszerü, disztelen ház ott a Sándor-utcában dicsőséges napjait látta valamikor a magyar parlamentnek. Tündöklő plejádjai, fényt árasztó csillagképei e nemzet politikai közéletének ott ragyogtak ama szegényes viskó lapos üvegtetője alatt. Ez akkor volt, amikor az alig visszavivott alkotmány egy nagy nemzedék legjobbjait látta maga köré sorakozni; mikor e legjobbak hinni tudtak a nemzet ideális javaiban s magukkal hozták a törvényhozás munkájának csarnokába gazdag tudásuknak, érett gondolkodásuknak, férfiui méltóságuknak, önzetlenségből fakadó erős hazaszeretetüknek kincseit. Csodálatos dolog, de tagadhatatlan, hogy a magyar népképviselet csecsemő korában volt a legizmosabb, a legszedátusabb, a legbölcsebb és a legmunkabiróbb. Ama negyedfél évtizeden át, mely azóta lezajlott, erkölcsi és szellemi szinvonala állandóan hanyatlott. A plejádok csillagai egymásután hulltak le, s a vakitó tüzü bolygók helyét gyengén pislogó aszteroidák foglalták el. A lelkesedés egyre hült, a komoly méltóság egyre sorvadt, a vélemények függetlensége egyre hanyatlott; s a vége az lett, hogy a politikai érettség, az egyetemes nemzeti fogalom teljes átértése és önzetlen átérzése egyre ijesztőbb mértékben párolgott ki a magyar népképviseletből. A régi *glorie* megtakult s urrá lett az egykor büszke és erőtől duzzadó intézmény felett a siralmas hanyatlás szelleme. S midőn holnap káprázatosan szép s elragadóan monumentális hajlékába vonul a magyar parlament, utján egy ütött-kopott, erősen vánszorgó alak kiséri végig: a dekadencia géniusza.

Az uj palotában vajjon hogyan fog festeni a törvényhozó gyülekezet? Nagyon félő, hogy kiáltó lesz az ellentét a külső pompa s a belső sivárság között. Érezni fogják mindenek ezt a kontrasztot, s a lelkeket megüli majd valami önvádoló borongás. A törvényhozókban talán megsajdul az a fájó érzés, hogy azon az uton, mely a magyar parlamentárizmust a Sándor-utcából a dunaparti gót palotába vezette, politikai közéletünk temérdek becses erényét, sok drága ideálját hullajtotta el. E kincset érő javak ott hevernek az ut porában, s a gazdagabb palotába szegényebben költözködik be a nemzet képviselete. S azt kell valóban kivánnunk, hogy ez a sajgás ne legyen muló s ez a borongás üssön állandó tanyát a lelkekben. A multra való visszaemlékezés hadd mutassa meg a mostani nemzedéknek a magasságot, amelyből lesiklottunk, s e hanyatlás láttára hadd érezzenek magukban leküzdhetetlen ösztökélést a *ma* emberei, hogy vivják vissza a *tegnap* javait. Okulást és komoly nemzethez méltó komoly becsvágyat meritve a multból, igyekezzék a magyar parlamentárizmus ismét a régi szinvonalra emelkedni. Oda, ahol ama nagy nemzedék sasszárnyakon repült fel: az erkölcsi érettség, a szellemi gazdagság tiszta régióiba. Hassa át a magyar népképviseletet ujra a klasszikus kornak az a nemes szelleme, mely irtózott a léha szerepléstől s feladatául a zajtalan és lankadatlan munkát tekintette. Térjünk ismét vissza a nagy nemzedék hagyományához, mely nem a maga dicsőségét, hanem a haza hasznát kereste; melyet nem a siker reménye, hanem a honfiui lelkiismeret sarkalt a cselekvésre; mely a politikai ellenfélben is tisztelte a becsületes akaratot s mely megfogadta a haza bölcsének azt a legbölcsebb tanácsát, hogy jobban kell szeretnünk honunkat, mint gyülölnünk ellenségeinket.

S az elkallódott régi igazságok közül támadjon uj életre az is, amely a parlamentnek a nemzeti akarattal való összeforrásában látta a közélet hatalmának és tisztaságának egyetlen szilárd biztositékát. Mert a hanyatlás során mintha kikapcsolódott volna a parlamentárizmus a nemzeti akaratból. A nagy nemzedék lelkében még üdén élt a kötelező törvényhatósági utasitások emléke s innét volt talán, hogy az uj magyar parlamentárizmus első korszakában a népképviselet élénk összeköttetést tartott a közvéleménnyel s tagjai nem érezték méltóságukat csorbultnak a lefelé való felelősség tudatától. De az idők haladtával meglazult a közvéleménnyel való kapcsolat s a parlament több akart lenni a nemzeti akarat tolmácsánál és szerszámánál: *forrása* és *gazdája* akart lenni a nemzet akaratának. Az ujabb generációk, akiknek lelkében már nem vibrált az utasitások emléke, talán azt hitték, hogy a népképviseleti rendszer az instrukciók hagyományával oly célból szakitott, hogy a parlamentet föléje helyezze a közvéleménynek s igy e kettőt egymástól elszigetelje. Ilyen módon veszitette el népképviseletünk a népiesség jellegét, aminek további hatása az lett, hogy talán tulságos mértékben lett uriassá. Megfeledkezett arról a politikai alapigazságról, hogy a népképviselet igazi erőt, szilárd hatalmat csakis a közvélemény acélfürdőjében nyerhet. S mihelyt e tudat kiveszett belőle, meg kellett csappannia ama képességének is, hogy átérezze az egész nemzet egyetemességét s a legszélesebb közérdek kiszolgálását tekintse hivatásának. És beállt a dekadencia abban is, hogy a magyar parlament tanácskozásaiban a legsürübben érvényesült az egyéni hiuság vagy az egyéni érdek, elég sürün a helyi érdek vagy a pártérdek, de a nemzet általános érdekének, a honpolgárok egységes kötelékéből folyó egyetemes érdekegységnek csak elvétve akadt szószólója. S noha keménynek tartjuk azt a vádat, mely osztályparlamentről be-

TÁRCA

Élet.

Jön-e még bús lehelletével
Az álom csókja lázas éjjel?
Ágyamhoz titkon lopva szállna,
Szivem halálos fagyba válna.

Harangszó-reszketés a hangja,
S az éjtől hozzám elbarangna,
Igy szólna: „Gyönyörökre jer te!
Csábos a holtak néma kertje.

Halálba táncolod a lelked,
Mig táncosodnak vére serked,
S emlőit ajkaidra vonva
Elszáll a tested vágya, szomja".

De csak egy percre. Újra hivod,
S mint villám tör feléd a kinod,
Gyönyörrel vivod ki halálod,
S tán éltedet is megtalálod.

Mert ő, ne hidd, hogy kis tüzével
Vágyad, mely néha villan éjjel,
De nappal elhal hűs parázsra,
Hogy ő az élet csillogása.

Törd szét a rabmarasztó féket!
Sápadt ábránd-ital nem éltet;
Átkos, zöld villogású méreg,
Küzdés a halálért az élet.

Ő jer velem! a hegynek ormán,
Ott vár egy asszony vadmogorván,
Ha jönnél, karjaidba húllna,
S a kedve égő lángra gyúlna.

Jóllakhatol. Széttépi keblét,
Vérét a porban összeszednéd,
S ajkát nyujtja, hogy eltakarjad,
Éhes fogaddal összemarjad.

Mert bőkezű ez isten-asszony,
Jer! hűs ábránd el ne riaszszon,
Jer hozzá! Táncoljon tevéled,
Mert ő a halál, ő az élet.

Bródy Miksa.

A Ház.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Ujságiró-társaimmal megnéztük ma a Házat. A vezetőnk föltétlenül stilszerü volt: maga is ugy magasodik ki, mint egy gothikus torony. Gróf Apponyi Albert mutatta be a sajtó képviselőinek az uj parlamentet. Elüljárt, magyarázott, rendezett, kedveskedett s a végin — erről már igazán nem tehet — fel is kellett köszöntenie a sajtót. Mert mi sem vagyunk jobbak a Deákné vásznánál; ha már egyszer megfoghattuk Apponyit, ki nem eresztjük váltságdij nélkül. Hát beszélt is. De nekünk beszélt, ujságiróknak és a magunk dolgáról nem akarok énekelni.

A Házról, csak a Házról.

De melyikről? Van egy tisztelt Ház és van egy Ház, melynek idáig vajmi kevés jutott ki a tiszteletből. Minden veréb lesajnálta ezt a Házat, mint valami vályogviskót. Legjobban leszólta a Házat a t. Ház. Ezen azonban nem illik csodálkozni. Mindig ugy volt, mindig is ugy marad, hogy a mulandó leszólja a halhatatlant s a test pörben áll a lélekkel. Az az ötödfélszázfejü sokadalom, melyet az idő talicskája hoz fel minden öt esztendőben a nép mélységeiből s melyet öt esztendő multán azonmód visszadob a mélységbe: ez a változó és mulandó sokadalom neveztetik *tisztelt Ház*nak. Ellenben az a dunaparti kőpoéma, mely időtlen-időkig fogja magába fogadni a változó törvényhozó testületeket s mely halhatatlan nyugalommal fogja eltürni a valakiket és a senkiket, ez az örök és halhatatlan épület csak ugy neveztetik: *a Ház*. Ennek nem jár ki tisztelet, kivált a t. Háztól nem. Leszólta, mielőtt belehurcolkodott s le fogja szólani ezután is. Pedig szép a Ház. Beszél, magyaráz, sőt szépit bizonyos dolgokat már messziről. Ha akarom, azt is kihallom a kövek és tornyok beszédéből, hogy itt két egyenrangu állam van egy korona árnyékában összekapcsolva. Szimbolikus szónoklat hangzik a Ház vonalai közül. És belül is szép a

szél, de igaznak kell mondanunk annyit, hogy népképviseletünk sürübben foglalkozik a parciális, mint az egyetemes érdekkel s igen széles néprétegek nemcsak testileg, hanem lelkileg is ki vannak belőle rekesztve.

Az uj otthon birtokba vételénél vajha megérezné a magyar parlament e hanyatlás káros voltát s igyekezne kiemelkedni az eddigi tévedésekből. Az uj hajlékban szakitson a régi hibákkal s térjen vissza ama nemes hagyományokhoz, amelyek népképviseleti rendszerünk első korszakára annyi dicsőséget árasztottak. Akkor véget ér bizonyára csakhamar ama szomoru hanyatlás, melynek tanui vagyunk, s a népképviselet visszaszerzi ama szellemi és erkölcsi kincsek teljességét, amelyek segitségével sikeresen töltheti be azt a magasztos hivatását, hogy méltóságos tolmácsa és mindenkor diadalmas fegyvere legyen a magyar nemzet akaratának.

BELFÖLD

A boszniai ezredek erősitése. *Bécs*ből táviratoznak egy estilapnak, hogy a jövő évtől kezdve a Boszniában állomásozó gyalogezredek mindenikét egy-egy uj századdal megerősitik. Ez az intézkedés csak kezdete a boszniai helyőrségek megerősitésének, amelyet öt év alatt, 1903-tól 1908-ig hajtanak végre. Az uj századokat a megszállott tartományok négy hadkiegészitő kerülete állitja ki. Ezek az uj századok nem maradnak Boszniában, hanem helyettük a többi ezredek küldenek ugyanennyi katonaságot Boszniába.

A margittai választás. *Szatmári* Mórnak, a margittai kerület orsz. képviselőjének mandátumát a kisebbségben maradt Őrley-párt megtámadta a Kuria előtt vesztegetés, izgatás és ámitás cimen. A Kuria első választási tanácsa ma tárgyalta ezt a peticiót *Paiss* Andor elnöklésével. A kérvényezőket dr. *Tetétleni* Ármin, a megválasztott képviselőt *Aigner* Adolf érsekujvári takarékpénztári tisztviselő, a választókat dr. *Erőss* Samu képviselte. A tárgyaláson mind a két fél jogi képviselője beszélt hosszasan, de itélethozatalra ma nem került sor.

Pártértekezletek. Az országgyülési *függetlenségi és 48-as párt* ma délután 6 órakor rendkivüli érdeklődés mellett tartotta meg a szünetek után első értekezletét *Kossuth* Ferenc elnöklete alatt. A párt tagjai, kik előzőleg az uj parlamenti épületben jártak, igen nagy számmal jelentek meg és lelkesen üdvözölték Kossuth Ferencet. Mindenekelőtt a belső választásokat ejtették meg. Tiszteletbeli elnökké *Thaly* Kálmánt választották meg. Alelnökök lettek: *Komjáthy* Béla, *Barabás* Béla és *Tóth* János. Jegyzők: *Nessi* Pál, *Barta* Ferenc, *Horváth* Gyula, *Lengyel* Zoltán, *Molnár* Ákos, *Reich* Aladár, *Ráth* Endre és *Szathmári* Mór. Majd a párt kebelében önálló vámterületi és kiegyezési bizottságot alakitottak, melynek tagjai lettek: *Kossuth* Ferenc, *Komjáthy* Béla, *Just* Gyula, *Papp* Elek, *Krasznay* Ferenc, *Taly* Ferenc, *Tóth* János, *Mezőssy* Ferenc, *Bakonyi*, *Sebes* Ödön és *Rátkay* László. Azután a képviselőházi ülésszak megnyilása alkalmából megejtendő választásokkal foglalkozott az értekezlet és kimondotta, hogy az egyik alelnöki állást a párt magának követeli és erre *Barabás* Bélát jelölték, amiről az illetékes tényezőket értesiteni fogják. Azután kijelölték a Ház jegyzői karába *Rátkay* Lászlót és *Endrey* Gyulát és a különböző bizottságokba a tagokat. Miután az értekezlet tudomásul vette *Eötvös* Bálintnak a párt kötelékéből való kilépését, szóba került több aktuális, nagyfontosságu kérdés, de a párt akciója tekintetében határozat nem hozatott mert a holnapi ülés csak formális lesz, amennyiben azonban szükség mutatkoznék, *Kossuth* Ferenc és *Barabás* Béla a párt nevében megbizattak a kellő intézkedések megtételével.

Az országgyülési *néppárt* ma este 6 órakor József-körúti helyiségében tartotta meg első értekezletét a parlamenti szünet után, melyen a képviselők teljes számmal jelentek meg. Az értekezlet elintézte a párt folyó ügyeit s a Ház ujjáalakulásával kapcsolatos választásokra tette meg a kijelöléseket ugy a jegyzői karba, mint a bizottságokba.

A szászrégeni választás. *Szászrégen*ben ma volt a képviselőválasztás. Két jelöl volt: gróf *Teleki* Domokos és *Urmánczy* Nándor, mind a ketten szabadelvüpártiak. Lapunk zártakor azt jelentik, hogy a záróra kitüzésekor *Urmánczy*nak 469, gróf *Teleki*nek 285 szavazata volt. Igy tehát *Urmánczy* többsége kétségtelen.

A kiegyezés.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, október 7.

A miniszterelnök ma hazajött Bécsből, a nélkül, hogy a végleges megoldást hazahozta volna, sőt a nélkül, hogy a megoldás közelebb volna, mint elutazása előtt volt. Már ebből is nyilvánvaló, hogy a helyzet változatlanul igen komoly; de azok a hirek, amelyek válságról beszélnek, még sincsenek igazolva. Egyáltalán a legnagyobb bizalmatlansággal kell fogadni mindazokat a szaporán termő hiresztelléseket, amelyek napról-napra felbukkannak és a hiszékenységet könnyen megtévesztő határozottsággal állitanak mindenféle valótlanságokat. Holott határozottan ma még csak negativumokat lehet tudni. Határozottan állithatjuk ugyanis, hogy a kiegyezésre vonatkozó dolgokat mindakét kormány a legszigorubb titokban tartja és természetesen ő felsége sem informál senkit. Pozitivumot tehát nem tudhat senki. Ellenben kétségtelenül megállapithatók a következő negativ igazságok:

1. A két kormány között a differencia nem *az autonom vámtarifa* körül keletkezett, mert az autonom vámtarifa kész;

2. az ugynevezett *államfinanciális* kérdések körül sincs differencia, mert ezek, nevezetesen Magyarországnak a közös függő államadósságokban való részesedése, nem is tárgya az alkudozásnak;

3. egészen bizonyos az is, hogy a differenciát *közjogi kérdés* sem idézte fel, nevezetesen nem idézte fel a magyar kormánynak a 14. §. alkalmazását illető skrupulusa, miveihogy a magyar kormánynak sem oka, sem joga nem volt ezt a kérdés felvetni abban a pillanatban, amelyben az osztrák kormány a kiegyezés parlamenti keresztülvitelére nézve kezdett tárgyalni a birodalmi tanács pártjaival;

4. egészen bizonyos az is, hogy a differencia nem keletkezett *a magyar kormánynak* az utolsó pillanatban támasztott *uj követeléséből*, még pedig azért nem, mert a magyar kormánynak Koerber urékkal szemben a kiegyezés dolgában semmiféle követelése nincs, lévén a magyar kormány kezdettől fogva a tiszta defenziva álláspontján.

Ezeket a negativumokat a lehető leghitelesebb értesülésünk alapján állithatjuk, és állithatjuk, hogy ez minden, amit a tárgyalások érdeméről ma tudni lehet. Minden pozitiv állitás csak találgatáson, kombináción, vagy üres mendemondán alapszik, már amennyiben a tárgyalásoknak valamely részletére vonatkozik. Általánosságban ugyanis tudni lehet annyit, hogy a nehézségek még eloszlatva nincsenek, s a két kormány eddig hiába kereste a megoldás módját.

Való igaz, hogy amint a vasárnap reggeltől estig tartott konferencia nem hozta meg a teljes eredményt, azonképp nem hozta meg a miniszterelnököknek a felségnél való kihallgatása sem. Való igaz, hogy ma *Széll* is, *Koerber* is jelentést tett a koronának, azután pedig gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter és *Koerber* egy óra hosszat tartó közös kihallgatáson voltak a királynál, s hogy e kihallgatások után a két kormány álláspontja nem jutott közelebb egymáshoz. *Széll* Kálmán ma hazajött a nélkül, hogy a helyzet tisztább volna, mint vasárnap este volt. Az osztrák miniszterelnök és a közös külügyminiszter audienciájának nem is lehetett ma még hatása a két kormány álláspontjának közeledésére, mert a kihallgatás után már Széll Kálmánnak lehetetlen volt találkozni akár Goluchowskival, akár Koerberrel, mert a magyar miniszterelnöknek ma este itthon kellett lennie a szabadelvüpárt értekezletén.

Válság mindezek szerint nincs, és pedig sem itt,

Ház. Még kényelmes is, noha tetszik az évődöknek leszólni, mert kevesebb hely van benne, mint képviselő. Farizeus évődés ez. Viharokat láttam én már, de teljes számmal megjelent képviselőházat még soha. Mikor együttes ülések voltak: akkor is olyan volt a régi Ház, mint a foghijas öreg asszony szája. Oh be sok fog, akarom mondani képviselő, elfért volna még abban a Házban. Hát nem jóhiszemü kritika az, ha a theoretikus képviselőháznak keresnek helyet az uj Házban. A theoretikus képviselőházat csak a pénztár ismeri s ott mindig elfért, pedig elég kicsiny zug volt. Az igazi képviselőház, amelyik meg szokott jelenni, nagyon kényelmesen elhelyezkedhetik az uj Házban.

Nem a t. Házról akarok beszélni, csak a Házról. S még mindig ott vagyok, hogy disztingválni kell. Mert gróf Apponyi Albert ma azzal lepte meg a sajtó képviselőit, hogy *két Házat mutatott be nekik*. Az egyik Ház komor, ablaktalan, exkluziv: nincs benne hely a nyilvánosság számára. A képviselő urak tesznek-vesznek, hajbakaphatnak vagy kedélyesen pityizálhatnak benne, akár egy kaszinóban. A karzat messzi van, a sajtó sehol sincs. Igy tervezte, sőt igy épitette is a Házat a régi szellem s valószinü, hogy ennek a Háznak bemutatójához a sajtó képviselőit sohasem hivták volna meg. Gróf Apponyi Albert azonban ezt a Házat lerombolta. Már amennyire lehetett. Helyet szoritott a sajtónak az ülésteremben, megnyitotta neki a folyosókat, egy kicsinyke szoros hijján, melyet egy kompromisszum eredményeként azok a képviselők fognak használni, akik *egyedül* szeretnek lenni), még külön munkatermet, külön büffét és külön telefont is biztositott az ujságiróknak. S ez a másik Ház. Ezt mutatta ma be a sajtó meghivott képviselőinek. Hát ez már egészen más. Ez Ház, a magyar nemzet képviselőháza, melynek falai — a biztositott nyilvánosság következtében — üvegből valók s beláthat a műhelybe az egész nemzet. Legföllebb az a kis *külön folyosó* szurhat még szemet, ahol a képviselők maguk közt lesznek egészen. De nem kell félni: ott se fogják a hazát titokban eladni. Elvégre a miniszteri szobákba se lehet ki- és besétálni, pedig ott érdekesebb lehet a vásár, hát a képviselőknek is maradhat egy külön folyosójuk. Meg aztán nincs ma titok. Ha a Meluzina rejtekszobájának titka is kipattant, az se fog hétpecsétes titok maradni, ami a külön folyosón történik. Hiszen van egy csomó zsurnaliszta-képviselő is. És vannak igen szolgálatkész képviselő urak is. Százat egy ellen, hogy ugy leszünk a külön folyosóval, mint a zárt ülésekkel. S ezekről mondta egyszer Hegedüs Sándor, aki miniszter is volt, képviselő is volt, ujságiró is volt:

— A zárt ülés abban különbözik a nyilt üléstől, hogy a nyilt ülésről *mindent* megirnak, a zárt ülésről pedig *többet* irnak.

Mindent összevetve: a sajtó képviselői fölöttébb el voltak ragadtatva. A gothikus Háztól is, a gothikus vezetőtől is. Nem feledkezett meg Apponyi semmiről sem. Még arról sem, hogy a novellákból ismeretes szedőgyerekek hol fognak jelentkezni kéziratért. Külön helyük lesz a nebulóknak. És nem feledkezett meg az akusztika kipróbálásáról sem. Nagyon fontos dolog az az ujságiróknak. S mikor az ujságirók páholyai szinültig teli voltak, egyszerre csak leszólt Apponyi a völgybe:

— Ugyan Szmialovszky, állj csak oda a legszélső padba s mondj valami beszédet. Hadd lássuk, elég jól hallani-e?

A völgyben sütkérezett egy pár képviselő. A szines ablaktáblákon keresztültört a napfény. Munkások szegezték le a képviselők névjegyeit. Az elnöki dobogón valami mesterember dolgozott kalapácscsal. A háznagy ostromló képviselőkkel vivott hangos csatát. És Szmialovszky Valér hirtelen odasietett a legszélső padsorba.

— Tisztelt Ház!

Ez volt az első beszéd az uj parlament tanácstermében. Szmialovszky Valér improvizált valamit s az irói karzat ugy figyelte, mintha a miniszterelnök jelentené a kiegyezési tárgyalások eredményét. A tréfás *Rátkay* László fel is kiáltott hozzá a völgyből:

— Most beszélj a hazai fürdőkről, Valér!

De Valér nem beszélt a hazai fürdőkről. A hazai sajtóról beszélt. És a hazai sajtó ugy megéljenezte, hogy gróf Apponyi Albert megrázta — nem a csengőt, mert az nincs még kirakva — de a Csathó Auról üstökét és erélyesen szólott:

— Nyomban kiüritettem a karzatot!

sem ott. Merőben alaptalanok a miniszterelnök lemondásáról szóló hirek, amit bizonyit egyebek közt a szabadelvüpárt mai értekezlete is, s a miniszterelnöknek az értekezleten tett nyilatkozata. *Széll* Kálmán az értekezleten, az egybegyült párttagok lelkes ovációi között kérte a párt támogatását a jövőben megoldásra váró feladatokhoz, amit bizonyára nem tesz egy miniszterelnök, aki lemondását beadta vagy legközelebb beadni szándékozik. A miniszterelnök beszéde rendkivül jó hatást tett a párt tagjaira, akik egységes bizalommal néznek a helyzet alakulása elé.

(A bécsi tanácskozások.)

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti *Bécsből*:

Ő felsége ma reggel 8 órakor *Széll* Kálmán miniszterelnököt egy óránál hosszabb kihallgatáson fogadta, mely alkalommal a miniszterelnök részletes jelentést tett a helyzetről. A miniszterelnök a délután háromórai gyorsvonattal visszautazott Budapestre, hogy a szabadelvüpárt ma esti értekezletén részt vegyen.

Bécs, október 7.

A *Neues Wiener Tagblatt* közli, hogy a politikai helyzet ma nem változott. A nehézségeket nem sikerült ugyan kiküszöbölni, de azért az ellentétek nem élesedtek ki. A helyzet komoly, de nem válságos. A tárgyalások folytatásának időpontját még nem állapitották meg, de ez nem jelenti azt, hogy a kiegyezési alkudozásokat véglegesen megszakitották. *Koerber* és *Széll* miniszterelnökök a mai nap folyamán Bécsben nem tanácskoztak, sőt nem is találkoztak egymással.

(A szabadelvüpártban.)

A szabadelvüpárt klubjában ma este eleven, nyüzsgő élet volt, olyan, amilyen a nevezetes napokat szokta jelezni. Az uj ülésszakot megelőző pártértekezlet különben is becsőditette a párt tagjait, de az érdeklődés ma a szokottnál is élénkebb volt, annál a feszült várakozásnál fogva, amely a Bécsből érkező miniszterelnök felé fordult. Tudták, hogy *Széll* Kálmán egyenesen a vasuttól jön a klubba és mindenki igyekezett ott lenni az érkezés pillanatában. Ezért már jóval az értekezlet megnyitasara kitüzött hét óra előtt megtelt a klub hatalmas ülésterme képviselőkkel, főrendekkel és érdeklődő kültagokkal.

Jó negyedóra telt el egyre fokozódó várakozásban, mig egyszer csak megnyilt a nagyterem szárnyas ajtaja és belépett néhány hivétől követve *Széll* Kálmán miniszterelnök. Minden oldalról harsány éljenzés hangzott fel; az éljenzés hangjára besietett a melléktermek népe is és megujult a spontán rögtönzött ováció, amely látható jólesett a meglepett vezérnek. Ezután az ősz *Podmaniczky* Frigyes néhány lelkes üdvözlő szóval megnyitotta az értekezletet, majd *Széll* Kálmán emelkedett fel szólásra és a következőket mondotta:

> Őszinte örömmel járulok én is a viszontlátás azon szives szavaihoz, amelyekkel a párt elnöke a t. értekezlet tagjait üdvözölte. A kormány és a magam nevében üdvözlöm a pártot e pillanatban, amikor uj ülésszakának küszöbén munkálkodásának fonalát ujból felveszi. Az országgyülés uj ülésszakában sok és nehéz feladat vár reánk; messzebbre kihatóak, mint az első ülésszakban. Azoknak a feladatoknak, melyeket a legfelsőbb trónbeszéd és a kormány munkaprogrammja kijelöl, sokkal nagyobb része esik a következő ülésszakra, mint a mennyit az elsőben végeztünk. Talán foglalkozni fogunk majd a gazdasági életünk fejlődésére nagy jelentőségü javaslatokkal is. És ebben a nagy munkában a kormány tagjai, akik előljárni kötelesek, az erőt, a kitartást csak egyből merithetik, abból a meggyőződésből, hogy addig, amig a programmjukban vallott elvekhez hivek maradnak, e párt önzetlen támogatására bizvást számithatnak. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) És a pártnak erre a támogatására számitok is, és meg vagyok győződve, hogy e számitásomban nem is csalatkozom. Tartsatok meg bennünket bizodalmatokban, amig arra érdemeseknek itéltek s mi rajta leszünk, hogy megérdemeljük. (Éljenzés.)
>
> A kormányelnök azután előadta, hogy a Ház elnökével való megállapodás értelmében a holnap összeülő képviselőház holnapután kezdené meg megalakulását, mely előreláthatólag két napot vesz igénybe. 11-étől 15-ikéig a Ház nem tart üléseket, arra való tekintettel, hogy a kormány tagjai közül is, a Ház tagjai közül is többen a kolozsvári Mátyás-szobor leleplezési ünnepségére utaznak. A megalakulást követő munkaprogramm s nevezetesen a törvényjavaslatok tárgyalásának sorrendje tekintetében a kormányelnök alkalmas időben fog tájékozást nyujtani.

A miniszterelnök szavait ismételten megszakitotta a lelkes éljenzés, s a végén valóságos taps- és éljenvihar zugott fel. Az a nemes nyugalom, méltóságos öntudat és böles mérséklet, amely a miniszterelnök nyilatkozatait jellemezte, nem is téveszthette el hatását. A párttagokat valósággal felvillanyozta a beszéd, amely után báró *Podmaniczky* elnök, minthogy senki sem kivánt felszólalni, berekesztette az értekezletet.

A kormány tagjai a pártkonferencia után tanácskozásra vonultak vissza.

*

A függetlenségi és 48-as párt mai értekezletén elhatározták, hogy a holnapi ülés végén *Kossuth* Ferenc, *Barabás* Béla és *Rátkay* László interpellációt intéznek *Széll* Kálmán miniszterelnökhöz a kiegyezés ügyében.

Osztrák képviselő a kiegyezésről.

Bécs, október 7.

Schückert képviselő ma beszámoló beszédet mondott választói előtt. A gazdasági kiegyezésről szólva, hangsulyozta, hogy nincs mostan fontosabb állami szükség a kiegyezés megkötésénél, mert, Magyarország, amely csak harmadrészben járul a közös költségekhez, olyan engedményeket követel, amelyekkel fenyegeti Ausztria mezőgazdaságát és ugy kereskedelmének, mint iparának fejlődését is veszélyezteti. Az osztrák kormány fáradságos tárgyalásokkal, egyre utazgatva Budapestre, onnan Bécsbe, majd meg ismét a magyar fővárosba, minden lehetőt elkövet, hogy felszabaditsa Ausztriát ama járom alól, amelyet *Badeni*, majd *Thun* és *Kaizl* hozott Ausztria gazdasági életére. Minden erőnkkel meg fogjuk akadályozni, hogy Magyarország 1903-ban a külölddel kötendő kereskedelmi és vámszerződések terén meghiusitsa boldogulásunkat; nem engedjük, hogy önkényétől függjön 1907-ben, vajjon fennmaradhat-e a vámközösség, és hogy 1912-ben, amikor bekövetkezik a bank-közösség megszünése, pénzügyi kháosz előtt álljunk. Amig lehet, vámközösségben kivánunk maradni, de ha a különválás elkerülhetetlen, akkor jóelőre készülnünk kell rá. Kivánjuk a kiegyezési törvényjavaslatnak parlamentáris tárgyalását, de csak akkor szavazzuk meg a kiegyezést, ha elegendő biztositékot kapunk Magyarország részéről annak lojális keresztülvitelére nézve és ha az Ausztriát nem fogja ujabb pénzügyi és gazdasági terhekkel sujtani. Ami a cseheknek az obstrukcióval való fenyegetőzését illeti, azt senki sem veszi komolyan.

Berlini lap válsághire.

Berlin, október 7.

Budapestről táviratozzák a *Berliner Tageblatt*nak, hogy *Koerber* miniszterelnök állása alaposan megingott. Az uralkodót állitólag nagyon kinos érintette a kiegyezési tárgyalások eredménytelensége.

Megvolt tehát az első beszéd és az első rendreutasitás. Higyjük, hogy a többi beszéd is csak ilyen hosszu s a többi rendreutasitás is csak ilyen szükséges lesz. Mert keresztül-kasul járván a Házat, elhelyezvén a csodaszép hajlék minden zugában a csudálkozás őszinte glosszáit: a végin mégis csak az az óhajtás uralkodik el köztünk, hogy uj és magasztosabb szellem is költözzék az uj és magasztosabb hajlékba. Meg lehet szokni a kalácsot! — mondta az egyszeri koldus — és meg lehet szokni ezt az uj Házat is. Van hibája kétségtelenül, nem egy: de csak annyi hiba férközzék az uj szellemhez is. Akkor megleszünk valahogy magyarok. Ugy illik, hogy ezzel a kivánsággal fizessen a sajtó, mikor neki mutatták be először a nemzet fenséges ajándékát. Mert a nemzet ajándéka ez a Ház. Választottjának ajándékozza. S hogy is mondja a magyar ember, ha választottjának ajándékot nyujt? „*Éntőlem sok — Istentől kevés!*“ A sajtó hangot ád a nemzet gondolatának, mikor ezt a mondást az uj Ház megnyitásakor nyomatékosan ismételgeti. Igenis: ez a hatalmas, Európa szemébe ugró, még hibáiban is mesteri palota a *magyar nemzettől sok — Istentől kevés*. A magyar nemzet erején felül adott, adjon az Isten sokkal többet: az uj Házba uj szellemet.

Tizennyolcezer négyszögölnyi területre csudát épitett a magyar nemzet. Tizennyolc milliónyi népre épitse csudáját a magyarok Istene!

K. E.

KÜLFÖLD

Válsághirek Berlinben. Mennél közelebb van a német birodalmi gyülés megnyitása, annál inkább előtérbe lép az a hir, hogy gróf *Posadowsky* megválik az állásától s tartományi főelnök lesz Posenben. A *Berliner Tageblatt* szerint már régen elhatározott tény, hogy Posadowsky Posenbe megy, ahova éppen odavaló. Más lapok azonban ezt a válságot nem tartják akutnak.

Az orosz pénzügyminiszter Mandsuriában. Orosz kormánykörökben a legszigorubban titkolják Witte pénzügyminiszter mandsuriai utazásának a tulajdonképpeni célját. Orosz lapoknak nem szabad sem a pénzügyminiszter utiprogrammját ismertetni, sem kombinációkat nem füzhetnek utazásának céljaihoz. Berlinben azt hiszik, hogy Witte a cár parancsára megy oda, hogy megvizsgálja az Amur-terület helyzetét, mely vidék panaszkodik, hogy a mandsuriai vasut tönkreteszi. Ez a vasut magához ragadta az amuri hajózás egész forgalmát, azután pedig olcsó gabonával árasztván el a vidéket, nagyon árt az ottani mezőgazdaságnak. Wittének tehát valószinüleg az a célja, hogy az ottani viszonyokat tanulmányozza. Azt is suttogják, hogy Witte elmegy Koreába, megszilárditani az ottani orosz konzul állását s ujjászervezni a koreai pénzügyeket. Az azonban bizonyos, hogy Witte Pekingbe is ellátogat, mert ez már tavaly is a programmjában volt.

Combes beszéde. *Combes* francia miniszterelnöknek az a beszéde, melyet tegnap este tartott Párisban a köztársasági kereskedelmi és ipari bizottság évi lakomáján, meggyőzhette a köztársaság ellenségeit arról, hogy a francia kormány rendületlenül halad a megkezdett uton. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a küzdelmet folytatni és kötelességeit teljesiteni fogja a reakció ellen, mely még a takarpénztárak hitelét is aláássa. Politikai körökben Combes beszédét azon parlamenti harc kezdetének tekintik, melyet a kormány a klerikálisok ellen szándékozik inditani. Mert az államhatalom most már nem fogja beérni a klerikálizmus elleni védekezéssel, hanem arra fog törekedni, hogy az elvesztett pozíciókat is visszahóditsa. A lakomán az első szónok *Trouillot* kereskedelmi miniszter volt, utána *Brisson* gratulált a kereskedőknek a köztársaság védelmi munkájában való közreműködéséhez, azután pedig Combes miniszterelnök szólalt fől. Beszédéből a következő részleteket adjuk:

> A miniszterelnök gratulál magának ahhoz, hogy utódja lett Waldeck-Rousseaunek, aki a republikánus párt egységének megvalósitásával a köztársaságot kitagadta a nacionálizmus és a klerikális reakció kettős veszedelméből. Ezen a politikán — mondja a miniszterelnök — semmit sem változtattunk.
>
> A nagy forradalom és eredményei ellen ellenforradalom tört ki, amely megváltoztatott taktikával igazi forradalom látszatát akarja kelteni. A szabadság nevében a törvények fölé helyezkednek a kongregációk. Rendeleteink megmutatják nekik, hogy nem vagyunk hajlandók megtéveszteni magunkat ál-liberálizmusuk által. Hálátlan feladatunk, amelyet a minisztérium hivatalbalépése alkalmával kifejtettünk, még nem haladt ugyan messzire, de kellő erőt fogunk kifejteni, hogy be is fejezzük. Erről biztositom önöket az egész minisztérium nevében, mert amig a parlament bizik bennünk, a küzdelmet folytatni és kötelességeinket teljesiteni fogjuk. Amidőn a kormány az ipar és kereskedelem érdekeit védeni akarja, kötelessége, hogy az ország belső nyugalmát és a külső békét fenntartsa. Ezt a kijelentést a miniszterelnök időszerünek tartja ebben a pillanatban, amikor a reakció még a takarékpénztárak hitelét is aláássa és a bányamunkások általános sztrájkkal fenyegetőznek.
>
> A miniszterelnök annak a reményének ad kifejezést, hogy a két párt közreműködésével a kormány képes lesz a munkások helyzetén javitani. Ami a külső helyzetet illeti, Franciaország 1870. óta mindig ragaszkodott a békéhez. Egyetlen más hatalmasság sem tett többet a békéért és a nemzetközi egyetértésért. A republikánus Franciaországot főleg a polgárosodás eszméi vezetik. A háborutól elforduló Franciaországban látni, hogy a közjó és az egyén jóléte a békében találja alapját. Az egész világ elismerte külügyi politikának lojalitását: Franciaország

hatalmas szövetségre támaszkodik és értékes barátságokkal dicsekedhetik. A köztársaság köztisztelettől örnyékezve, nyugodtan szállhat szembe a monarchisták fenyegetéseivel és a nacionalisták dühös litozásával.

A balkáni események. E hó folyamán a szultán egy rendkivüli követséget küld a cárhoz Livádiába. A küldöttség vezetője valószinüleg a szultán kedvenc fia lesz. *Turkhan* basa szintén részt fog venni a küldetésben.

Nikolajevics Miklós nagyherceg figyelmeztette a szultánt a macedóniai veszedelemre és erre való tekintettel envedélyt kért a cár nevében arra, hogy Oroszország Burgasz és Várna bolgár kikötőkben szénállomást rendezhessen be. A nagyherceg után a szultán a konstantinápolyi bolgár ügyvivőt fogadta audiencián.

A bolgár kormány a sipka-szorosi ünnepre azoa török tiszteket is meghivta, akik a Sipka-szorosi lefolyt ütközetben résztvettek. A kormány ezáltal elejét akarta venni annak, hogy az ünnepélynek politikai jelleget tulajdonitsanak.

A *macedóniai* bandák garázdálkodásáról szóló ujsághirek nagy része helytelen vagy tulzott. A helyzet a három vilajetben kétségtelenül rosszabbodott, de konstantinápolyi lapok szerint az európai ujságok nagyon pesszimisztikusan itélik meg a helyzetet.

Angol-amerikai dohányháboru. A régóta tartó amerikai-angol dohányháborunak, mely még amerikai méretek szerint is rengeteg összegeket nyelt el, vége szakadt. Az amerikaiak tudvalevőleg saját területén keresték föl az ellenséget s egész Angliát elárasztották reklámokkal. A két veszekedő fél közt természetesen csak nyerhetett a harmadik, a fogyasztó. Most ennek a cigaretta-háborunak vége van, az amerikai és angol óriási szindikátus békésen megegyezett egymással, az amerikaiak visszavonultak s az angolok urai maradtak a térnek. Az amerikaiak annak idején sok dohánygyárat állitottak föl Angliában. Ezeket az angolok most magukhoz váltották, némi kártérítéssel együtt s ennek fejében az amerikaiak visszavonultak Angliából. Ez a szindikátus háboritatlanul birván most a monopóliumot, a cigaretta ára fölmegy Angliában. A szindikátus hatalmáról fogalmat ad az a körülmény, hogy kétszázötvenmillió koronával rendelkezik.

HIREK

Teck et Co.

A forgalomból kivont tőkék szegénységet jelentenek köröskörül. Az értékek gyümölcsözése nemcsak a tulajdonosoknak jelent hasznot, hanem mindazoknak, akiknek kezében a gyümölcsözés processzusa lefolyik. A halott érték merevvé teszi maga körül az életet s minél nagyobb a summa, ami kihasználhatatlanul hever, annál nagyobb körben áll be a stagnáció. Kevés ember él, vállalkozik, dolgozik és kockáztat tisztán csak a magáéból. A kisember az a napszámos, aki a nagytőke szérüskertjében forgatja a szénát. Fölhányja, elszórja, összerakja s mig a nagytőke gyarapodik, megszedi magát a kis kupec is. Éhesen lódoroghat azonban, ha bezárják az orra előtt a szérüskert kapuját. Ha a sok pénz bizalmatlan, nem mer szertegurulni az utcára, az országos vagy világraszóló csapás. Nemrégiben láttuk, azaz hogy látjuk még ma is. Az angol-boer háboru lekötötte az angol milliárdokat, a bizonytalanság, az ismeretlen holnap előtt remegve huzódtak be a lakatok mögé a többi milliárdok — és a világ nyakába szakadt a pangás. A hullámrezgést megérezte az utolsó szatócs is, aki valami kinálkozó jó vásárhoz nem tudta fölhajszolni a kéthároms száz forintot se, holott jó időben ami csak bolt-firma, kedves fogadtatásra talál a pénzüzletekben. Bámul az ember, hogyan jut hozzá aránytalanul nagy hitelhez egy-egy cégtábla, ami alatt pár száz forinttal tulságosan jól meg volna fizetve az egész portéka. A kereskedő után dobálják a bankok a pénzt, csak vigye, forgassa. — S nemcsak az aranyban fekvő tőke az, ami éltet. A föld is. A rutén nyomornak például a halott föld a főokozója. A rettenetesen nagy uri vadászterület, a mire a gazdája ráfizet, a helyett hogy kulturát teremtene rajta.

Aki a tőkét heverteti, megröviditi önmagát, de határtalan bünt követ el az emberiséggel szemben is. A tőke forgalma, minden értéknek a természetes kihasználása voltaképpen az emberiség testében a vérkeringés. S a tőke visszavonulása a betegség, amiből a testen daganatok, mérges fekélyek támadnak. Ha a rendelkezésre álló minden érték bele volna fektetve a munkába, tekintet nélkül arra, hogy ki mit nevez magáénak a nagy egészből — alapjában lehetetlenné válnak volna némely olyan teoriák, amelyek ma már bomlasztó erővel támadták meg a világot. — A munka szemben a pénzzsákon gubbasztó renyheséggel tehetetlenné válik. Anyagra van szükség, amiből aztán létrejön az alkotás és az élés — és az anyagot nem teremtheti elő az a kéz, amely a pőröly nyelét tartja. Ahhoz tekintélyes, méltóságos kasszáknak kell megnyilni, ugyanazoknak a kasszáknak, amelyek aztán elnyelik a munka révén támadt termelésből a haszon fölét. A tőke voltaképpen mindig uzsorás, de még mindig jobb, ha uzsorás, mint ha elzárkózik a szükség elől. Az uzsorapénzzel még lehet valahogyan élni, de semmi pénzzel sehogyan se. És a tőkék megteszik a kötelességüket, ha forognak. Ha kimennek széjjelnézni a piacra; ellenben az emberiség lételének ellenségeivé válnak, ha elhuzódnak a kereslet elől. — Jó volna ezt megtanulni különösen a mi országunkban, ahol a nagytőkének nem igen van értéke azzal a közgazdasági kötelességgel szemben, a amely az aranynak erkölcsi értéket is ad a börzei jegyzés mellett. Ahol mosolyogva emlegetik, hogy például egy Brázay nevezetü gentry: boltos. — Érdekes, csakugyan érdekes, — mondja a többi gentry. És ahol az uraság és a kereskedés annyira nem fér össze, hogy a boltos nem is lehet ur. Csaló tudnillik. Amit tizenegy krajcárért vásárol, tizenkettőért adja el, holott az lenne a szép, ha nyerészkedés nélkül élne a magyar. Maradjon a gseft az örménynek meg a zsidónak meg a görögnek.

Pedig hát az üzlet elég uri dolog. Tessék csak elolvasni. Az áll a mai ujságban, hogy a walesi hercegné bátyja összetársult valami börzeügynökkel s bankot nyitott. Dolgozik a márványpult mögött. Él a pénzéből és éltet vele sokakat. Pedig hát ez az ur elég jó familiából való. Született Teck herceg. Legalább is akkora ur, mint egy magyar mágnás.

(Th.)

Budapest, október 7.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 30-án uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** Dr. *Kovách* Aladár, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület igazgatója szabadságáról visszatért a fővárosba s átvette az egyesület ügyeinek vezetését.

— **A királyné temetése után.** Bécsben tegnap külön kihallgatáson fogadta a király báró Borchave belga követet, aki megköszönte azt, hogy a király a Henriette királyné emlékére rendezett gyászistentiszteleten megjelent. Most már pozitivebb formában kolportálják Brüsszelben azt a hirt, hogy az angol követ bizalmasan, de hivatalos formában megkérdezte Lipót királyt, hogy mi jogon tartja vissza a gróf Lónyayné jogosan megillető anyai örökséget .... Hivatalosan persze megcáfolják az angol intervenciót.

— **A kolozsvári ünnepségek.** *József Ágost* főherceg a következő táviratot intézte a kolozsvári Erdélyi Kárpát-Egylet elnökéhez:

Kimondhatatlanul sajnálom, hogy erős meghülés folytán az ünnepélyre nem mehetek. Kérem, méltóztassék engem egyesületünk előtt kimenteni és legőszintébb hazafiui üdvözletemet tolmácsolni.

A főherceg távolmaradása következtében Auguszta főhercegnő sem megy el az ünnepélyre.

— **Klementina hercegnő balesete.** *Brüsszel*ből jelentik, hogy *Klementina* hercegnő tegnap nagy veszedelemben forgott. A hercegnő sétakocsikázásra indult s e közben lovai egyszerre megbokrosodtak. Egy arra járó kertész megállitotta a lovakat és a hercegnő néhány perc mulva folytathatta sétautját.

— **Összeesküvés az özvegy cárné ellen.** *Berlin*ből táviratozzák: Tegnap Kopenhágából jelentették, hogy a rendőrség nyomára jutott egy anarkista összeesküvésnek, amelyet az özvegy orosz cárné élete ellen szőttek. Ezt a közleményt még tegnap félhivatalosan megcáfolták, ma azonban a *Berliner Tageblatt* alapos értesülések nyomán megerősiti az összeesküvésről szóló hirt. A kopenhágai rendőrséget tényleg értesitették, hogy három olasz anarkista utban van Kopenhága felé és hogy az anarkisták egy összeesküvésben elhatározták az özvegy orosz cárné meggyilkolását. Az olasz rendőrségek elküldték Kopenhágába a gyilkosságra kiszemelt anarkistáknak személyleirását és arcképeit. Kopenhágában az özvegy cárné körül megkettőztették a titkos rendőrök számát.

— **Tompa Mihály emlékezete.** Az eperjesi Széchenyi-kör Tompa-ünnepe e hó 5-ikén nagy közönség részvétele mellett fényesen sikerült. Az ünnepen résztvettek az összes hatóságok, egyesületek és intézetek képviselői. Képviselve voltak a Kisfaludy-társaság, a Petőfi-társaság és a kassai Kazinczy-kör. Dr. *Vályi* János görög-katholikus megyés-püspök és Bárdossy Jenő főispánnal együtt diszes közönség töltötte meg a Fekete Sas nagytermét.

Az ünnep a Himnuszszal kezdődött. Azután *Berzeviczy* Albert adta elő lapunk tárcarovatában közölt tanulmányát Tompa Mihályról. *Beöthy* Zsolt lelkesen fogadott beszédet mondott. Azután az üdvözlő táviratokat és iratokat olvasták fel. Ezek közt voltak: a Magy. Tud. Akadémia, a Petőfi-Társaság, az F. M. K. E., a kassai Kazinczy-kör, a debreczeni Csokonay-kör, *Prielle* Kornélia és *Szalay* Imre, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgatójának üdvözlete. Azután *Csengey* Gusztáv ez alkalomra irt ódája következett, majd a dalkar Tompa-népdalokat adott elő. Dr. *Máriássy* Béla „Tompa Mihály Eperjesen“ cimü tanulmányát olvasta fel, mire dr. *Horváth* Ödön elnök köszönő beszédet intézett Berzeviczyhez. Berzeviczy megköszönvén az üdvözlést, az ünnepély a Szózat elénekelésével véget ért. Az ünneplő közönség erre a Fő-utca 60. számu ház elé vonult, melyet a Széchényi-Kör ez alkalommal diszes emléktáblával jelölt meg. Az emléktábla azt hirdeti, hogy abban a házban takott Tompa Tompa Mihály 1844-ben. Délben dr. Horváth Ödönnél, a kör elnökénél diszebéd volt. Délután az egész társaság az Erdei lakhoz rándult ki, amelynek helyén a Széchenyi-Kör még 1883-ban emlékoszlopot emelt. Este a szinházban diszelőadás volt.

— **A hivatalos irások labirintusa.** A kereskedelmi miniszter ezelőtt két esztendővel rendeletet adott ki, amelyben kimondja, hogy a pálinkaárusok csak akkor árusithatnak az üzletükben élelmiszereket is, ha erre külön iparigazolványt váltanak. Tavaly pedig a belügyminiszter is adott ki rendeletet ebben az ügyben. Az meg ugy szólt, hogy a pálinkás egyáltalában nem kereskedhetik élelmiszerekkel. A főváros persze nem tudott eligazodni a két rendelet között s azt se tudta, hogy mit csináljon azokkal az iparigazolványokkal, amelyeket a két rendelet dátuma közötti időközben adtak ki a kerületi előljárók. Fölirt tehát a kereskedelemügyi minisztériumba, hogy adjanak világosságot a kérdésben. A minisztérium erre azt a választ adta, hogy a két rendelet között voltaképpen nincs ellentmondás. A kereskedelemügyi miniszter irása általában szólt az összes pálinkamérőkkel szemben, a belügyminiszteré pedig csak a főváros pálinkásaira vonatkozik. Azt a jó tanácsot is adja a miniszter, hogy ha ugy gondolja a főváros, hogy a szabályrendelet már elavult, csináljon másikat. — Azt a bizonyos módositott szabályrendeletet, amiről a miniszter beszél, már régen megcsinálta a főváros. Egy esztendővel ezelőtt terjesztette föl jóváhagyás végett. Tehát ha odafönn a minisztériumban előkeresik és jóváhagyják, minden rendben van.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága a következő közleményt teszi közzé:

A folyó évi október 5-ikéről 6-ikára hajló éjjelen Budapestről Zimony felé közeledett 942. számu gyorstehervonatnak *Kis-Kun-Halas* állomásra történt behaladása alkalmával a váltóőr a helyesen állott váltót közvetlenül a vonat előtt elváltotta, minek következtében az az ugyanazon vágányon állott 907. számu személyvonatnak nekiment. *Hét utas jelentéktelen sérülést szenvedett*, továbbá a két vonatmozdony és egy III-ad osztályu személykocsi kisiklott. Az utasok egy Szabadka állomásból indított segélyvonaton folytatták utjukat mintegy három órai késéssel. Szigoru vizsgálat folyamatban van.

— **A bélpoklosság orvossága.** *Londonból* jelentik, hogy a Fülöp-szigeteken levő amerikai csapatok parancsnokságának jelentése szerint ott az ezredorvosok kisérletet tettek egy uj szerrel a bélpoklosság ellen. A szer — hir szerint — teljesen bevált s eddig tizennégy beteget kigyógyitottak vele.

— **Mese a gólyáról.** Roppantul kényes és eddigelé a nyilvánosság előtt nehezen feszegethető kérdést tárgyaltak tegnap *Wiesbadenben a német nőegyletek kongresszusának nevelési bizottságában.* Az volt a kérdés, vajjon ragaszkodjanak-e továbbra is az iskolák az ősmert gólya-meséhez, vagy sem. *Fürth* Henriette asszony (Majna-Frankfurtból), a kérdés referense, kijelentette, hogy hozzá akar szólni a dologhoz, mint anya és nevelő, az anyákhoz és nevelőkhöz.

— Mit akarunk tudni? A régi módon dajkamesékkel tápláljuk-e gyermekünket, avagy megmondjuk-e az igazat? A felelet nem lehet nehéz, ha menten minden prüderiától gondolkodó embereket akarunk nevelni gyermekeinkből. Arról van szó, hogy beszüntessünk egy olyan életfelfogást, amely természetes dolgokat szégyennek és gyalázatnak tart. Százezer és százezer ember ment tönkre prüdéria és tudatlanság következtében! Senki se lehet alkalmasabb a gyermeknek bevezetésére az élet titkaiba, mint maga az anya. De a dolgok jelenlegi állapota szerint a legtöbb anyának hiányzik az ilyen kioktatáshoz szükséges lelki és szellemi müveltség. Az iskolának lesz tehát a föladata, hogy a gyermekeknek a természet lényegéről felvilágositással szolgáljon.

Fürther asszony előadása érdekes és élénk vitát idézett elő. *Steinmann* asszony (a breisgani *Freiburg*ból) azt az álláspontot foglalta el, amely szerint nem az iskolára, hanem a szülői házra háramlik ez a feladat. *Scheewen* asszony (*Drezdá*ból) igy szólt:

— Csak a fiukat kell felvilágositani, de nem olyan későn és rövidesen, amint az manapság történik, amikor az apa egyetemre készülő fiától ezekkel a szavakkal bucsuzik: Aztán, édes fiam, óvakodjál az asszonyoktól!

A hölgyek hangos derültséggel fogadták ezt a kijelentést. *Lysmovszka* kisasszony, tanitónő (*Spandauból*) hivatásában szerzett tapasztalatai alapján ugy vélekedik, hogy a felvilágositásnak a serdülés korában kell bekövetkeznie, amikor a gyermek védelmére minden lehetőt el kell követni.

— Bizzuk meg az elnökséget, nyujtson be kérvényt a szövetséges államok kultuszminisztériumaihoz az iránt, hogy a középiskolák magasabb osztályaiban a megfelelő oktatást behozza.

Ezt az inditványt *Lange* Helén (Berlinből) azzal egészíti ki, gyüjtsenek adatokat, amelyek kimutassák, hogy az iskolás fiuk és leányok minő testi és lelki veszedelmeknek vannak kitéve.

A bizottság végül elhatározta, hogy ebben az ügyben határozati javaslatot nem hoz.

— **Az irsai rablógyilkosság.** Irsa pestmegyei községben a minap kegyetlen módon meggyilkolták *Horváth* Kálmán nyugalmazott honvédszázadost. A gyilkosság gyanuja a százados gazdaszonya, *Ondo* Julia felé irányult, aki a gyilkosság elkövetése után megszökött. A csendőrség már nyomában van a rablógyilkos asszonynak. Tegnapelőtt ugyanis kocsin egy nő érkezett a *sülysápi* vasuti állomásra és a kocsist beküldte a perronra, hogy nézze meg, nincsen-e ott egy csendőr. Azt adta okul, hogy nem szeretne vele találkozni, mert az kedvese volt s házasságot igér neki. A kocsis azzal a hirrel jött vissza, hogy a perronon egy csendőr járkál. Az izgatott asszony a kocsist erre gyorsan a kocsira parancsolta és elhajtatott. Az állomáson levő közönségből többen felismerték a nőben Horváth százados gyilkosát. A körözésnél kiadott személyleirás teljesen ráillett. Zöld ruhát, vörös plüs-pelerinet viselt, orra feltünő pisze volt. A csendőrség erélyesen kutat a sülysápi és tápiósápi határban a gyilkos nő után.

— **Az Athenaeum uj igazgatója.** Az Athenaeum részvénytársaság igazgatósága, *Emich* Gusztáv udvari tanácsos, elnök-vezérigazgató inditványára *Randschburg* Viktor igazgatóhelyettest érdemes tevékenysége elismeréséül igazgatói cimmel ruházta fel. Az uj igazgató régi érdemes tagja az Athenaeum részvénytársaságnak, évek óta vezeti kiváló szakértelemmel a könyvkiadóosztályt, amely nagyjelentőségü sikereivel a magyar tudomány és irodalom fejlődéséhez sokban hozzájárult. Ranschburg Viktor izléssel és hozzáértéssel szemelte ki azokat az irókat és müveket, melyeknek az Athenaeum révén szerte az országban nagy olvasóközönséget biztositott. Pályatársai már régebben honorálták kiváló képességeit, mikor a Könyvkereskedők Egyesületének főtitkárává választották meg. Hogy nemcsak a gyakorlatnak, hanem a tollnak is embere, kimutatta a szerzői jog nemzetközi vonatkozásairól szóló jeles tanulmányával, mely a szakkörökön kivül is megérdemelt elismerésben részesült.

— **Leégett gabonaraktár.** *Temesvár*ról jelentik, hogy ott az éjszaka kigyuladt *Kálnoki és Simon* budapesti gabonakereskedők magtára s elégett benne körülbelől százötven waggonra való buza és zab. A szomszédos cementgyár teteje is tüzet fogott s elpusztult az egész épület. A kár háromszázötvenezer korona, de a biztositás révén megtérül.

— **A Menetjegyiroda kirándulásai.** Rendkivül érdekes konstantinápolyi és olaszországi társasutazások indulnak október hóban a *Menetjegyiroda* vezetése alatt. Az őszi influenzás időjárás elől bizonyára sokan menekülnek a napfényes déli és keleti országokba.

— **A lainzi menedékház.** *Bécs*ből jelentik, hogy ma volt az uj városi menedékház alapkőletételi ünnepélye. Az ünnepségen ott volt a király, *Ferenc Ferdinánd, Ferdinánd Károly* és *Rainer* főhercegek, *Koerber* miniszterelnök, az osztrák kabinet több tagja és számos előkelőség. A polgármester beszédére a király azt felelte, hogy élénken érdeklődik minden iránt, ami Bécs városát illeti és örömmel üdvözli az uj menedékház alapitását is. Kivánja, hogy Isten segitségével szerencsésen fölépüljön. Mikor a király elhajtatott, a nagy közönség lelkesen megéljenezte.

— **A pékek konkurrensei.** Budapesten már nem ujság az, hogy a nagy és hatalmas üzletek az ugyanabban a szakban dolgozó apró kis eksziszteniáktól féltik a kenyerüket. A papirkereskedők azzal a humoros kéréssel fordultak a fővároshoz, hogy tiltsa meg az ujévi köszöntőkártyáknak az utcasarkokon, néhol a gesztenyesütő asszony üzletével kapcsolatos árulását. Ez nekik konkurrencia. A vendéglősök hadat izentek a kifőzőknek, amelyek tudvalevőleg az éttermektől veszik el a publikumot. Most csatlakozik ezekhez a mások szegényes falat kenyerére féltékeny ipartestületekhez a pékek gárdája is. Aza bajuk, hogy megcsorbitja az üzletük forgalmát a süteménykihordó. A süteményrikkancsok, akiknek nagyon sokat kell szaladgálni addig, mig a sok kifli meg perec kifogy a kosárból s valami kis haszon marad számukra. Nem is igen arányos haszon ahhoz a fáradsághoz, amelylyel megszerzik a mindennapi kenyerüket. S ezekre féltékenyek a pékek, többek között például a pékek pékje, az ipartestület elnöke, Spolarits György ur, aki egy a főkapitánysághoz benyujtott nagy memorandumban meséli el azt, hogy micsoda nagy veszedelem a közönség egészségére nézve a süteménynyel való házalás. A kosár fedetlen, rászáll az utca pora, a publikum megfogdossa, megropogtatja a süteményt s a bacillus ilyenformán a kiflivel házról-házra jár. Bizony ez igaz, de ha a főkapitánynak eszébe jut az, hogy eltiltsa a memorandum alapján a süteménynyel való házalást, egy csomó ember marad kenyér nélkül. S ez is meggondolni való, tekintettel arra, hogy nincs bebizonyulva még ez ideig az, hogy a bacillusoknak a sütemény révén való terjesztésében tisztán csak a süteménynyel házalók a bünösök. Hiszen csak nemrégiben volt kénytelen a rendőrség erélyesen utánajárni annak, hogy a pékek műhelyei — kevésbé legyenek mocskosak. Miért nem kezdik tehát ott a bacillus elleni irtóháborut, hogy épitnének minta-műhelyeket? A süteményárus nem hibás abban, ha a kiflijébe már a dagasztóban belekerült a nyavalyák magva — s ha a pékek elnöke egy kicsit körülnéz a mestertársainak műhelyeiben, igazságosan a sok mocskos oduban, kell, hogy megkezdje a harcot a bacillusok ellen a közönség egészsége érdekében és nem a süteményárus kosarában. Azok a kosarak sokkal tisztábbak, mint nagyon sok műhelyben a teknők.

— **Föltámasztott szivek....** „Es a szive meghasadt!“ Románcok, balladák, novellák, regényes történetek, amelyek ezzel a sablonos katasztrófával végződtek, ezentul más befejezést fognak kapni. Miután tudniillik a költő konstatálja, hogy a hős vagy a hősnő szive meghasadt, hozzá fogja tenni: De ezután kivágták a kihült szivet és elvitték dr. *Kulebko*hoz, aki uj életre keltette. Kicsoda dr. *Kulebko*? Es mi az ő találmánya? Nagy tudós és nagy az ő tudománya, amelynek hirét messze viszik az orosz és lengyel lapok, irván kisérleteiről ekként:

A tudós egy tengeri nyul testéből kimetszett szivet, amelyet egy külön apparátusban va'ami folyadékba áztatott, *ujra ritmikus dobogásba hozott*, vagyis életre keltett. A kisérletek megmutatták, hogy a tengeri nyul szive, még ha jégen tartják is, a szervezettől való eltávolitásának harmadik, negyedik, sőt ötödik napján is mozgásba hozható. Még 120 óra multával is sikert ért el és madársziveket három nap mulva is életre hozott. Szeptember 29-én jelentette a tudós, hogy vizsgálatait folytatta és kisérleteit nemcsak e célra kiválasztott állatokon fogja bemutatni, hanem olyan állatokon is, amelyek természetes halállal multak ki és amelyeknek teste már oszlásnak indult. Igy egy estén kivette egy döglött tengeri nyul szivét és másnap hozzáfogott az élesztési kisérlethez, amely eredménynyel is járt. Két napig jégen tartva sikerült a szivet ujra dobogásba hozni, sőt a szív még az ötödik napon is halkan vert. Egész sora a döglött macskákon, nyulakon és más állatokon végzett kisérleteknek arra a megfigyelésre vezette dr. *Kulebko*t, hogy az állati szív életképessége jóval erősebb, mint a szervezet többi része, vagyis később hal meg és később indul oszlásnak, mint a test többi része. E kisérletek alapján a tudós most annak a kérdésnek a megoldásához fogott, vajjon nem lehetne-e valamely betegségben *elhunyt ember szivének visszaadni az életet?* A kisérletek nagy nehézséggel jártak, mert a törvény értelmében csak bizonyos idő elmultával szabad boncoláshoz fogni. Az első szív, amelylyel dr. *Kulebko* kisérletet tett, egy felnőtt emberé volt, aki hosszu és kinos agonia után halt meg tifuszban. A szivet két nappal a halál után vette ki, ám ez a kisérlet nem sikerült és az apparátus is kicsinek bizonyult. Augusztusban az orvos több gyermekszivvel kisérletezett, de ezuttal is eredmény nélkül. Épp egy ily szivvel tett próbát, amelyet a tudós épp abba akart hagyni, mint hiábavalót, amikor valahová elhivták. Husz perccel később visszatért a laboratóriumba és meglepetve konstatálta, hogy *a szív teljesen ritmikusan ver* és az önmüködő apparátus pontosan jelzi a dobogást. A szív körülbelül egy óráig működött, eleinte lassan és gyengén, később azonban teljesen normálisan. További kisérletek megmutatták, hogy az emberi szív életrekeltése több időbe kerül, mint a nyulé, de az életrekeltés a halál után akár harmino órával is megtörténhetik. Ám az ily módon életrekeltett szív csak egy óráig működik, amit a tudós a hiányos apparátusnak tulajdonit. Orvosi körökben fölmerült az a kérdés, miképp lehetne a szivnek ezt a mesterséges életrekeltését az orvosi praxisban érvényesiteni. Erre a kérdésre ma még alig lehet kielégitő választ adni. Egy pozitiv haszna azonban bizonyos; a vizbefultak és akasztottak mesterséges életrekeltésénél nem szabad nyomban föladni a reményt s mint a föntebb emlitett kisérletek tanitják, a mentési akciót esetleg órák hosszáig is folytatni kell.

— **Hét parancsolat az iskolás gyermekek számára.** *Reggio Emilia* olasz városkának községtanácsa, amely csupa szociáldemokratából áll, az iskolás gyermekek számára a következő *hét parancsolatot* adta ki:

I. Szeressed iskolatársaidat, mert ők lesznek munkatársaid az életben.

II. Szeressed a tudományt, szellemednek ezt a táplálékát; szeressed tanitóidat, miként apádat és anyádat.

III. Használd fel életed minden napját valami jó tettre; vessed el magvát a jóságnak.

IV. Tiszteljed a jó férfiakat és az igaz aszszonyokat, tisztelj minden embert, mint önmagadat. Ne hajts térdet senki előtt!

V. Senkit se gyülölj, senkit se bánts. Ez a szó: bosszu, ne létezzék számodra. Ne hadd jogodat és ne türj elnyomatást!

VI. Ne légy gyáva, segits a gyöngén, szeressed és tiszteljed az igazságot!

VII. Ne feledd el, hogy minden, ami jó ezen a világon, munka eredménye. Aki ezen a világon munka nélkül élvez, elrabolja a szorgalmas ember igazi jogait.

Valóban, ha a fiuckák megfogadják ezt a hét parancsolatot, derék tagjai lesznek az emberiségnek.

— **Szerelmi dráma.** Bécsből táviratozzák nekünk, hogy egy *Kovács* Adél nevü kávéházi pénztárosnő és szeretője *Anner* József a leány lakásán ma megmérgezték magukat. Mire rájuk nyitottak, *már egyik sem volt életben.* Kovács Adél budapesti illetőségü volt, de már hosszabb ideje élt Bécsben.

— **Anarchia mindenfelé.** New-Yorkból jelenti egy telegramm, hogy a rendőrség egy óriási dinamitraktárt fedezett fel. A dinamitot ebben a nagy mennyiségben az anarchisták gyüjtötték össze. Hogy mire, azt majd talán kideriti a vizsgálat. Öt olaszt elfogtak s még több elfogatást várnak. Az olasz munkások azt vallották, hogy semmi közük az anarchiához és a dinamitot technikai célokra akarták fölhasználni. Koppenhágában is anarchista összeesküvést fedeztek föl annak a detektivnek a megfigyelései révén, aki az özvegy orosz cárné állandó kisérője volt. A hivatalos jelentések azonban nem ismerik el azt, hogy ilyesmiről szó lehetne. — Ezekkel a hirekkel szemben érdekes az, hogy Catalonia kormányzója Barcellonában az összes elfogott anarchistákat szabadon bocsátotta.

— **Egy őrült tanitó rémtette.** *Lipcs*ből jelentik, hogy a németországi *Drayzig* faluban borzalmas eset történt. A községi tanitó hirtelen megőrült, előadás közben revolvert vett elő s három kis iskolásfiut agyonlőtt, többet pedig megsebesitett. A lövésekre és a gyerekek sikoltozására összegyült tömeg a tanitót, aki menekülni próbált, agyonverte.

— **Házasság.** Nagyváradi *Stépán* Géza m. kir. honvédhuszár főhadnagy e hó 4-én vezette oltárhoz darvai és kricsfalusi *Kricsfalussy* Mártát, néhai Kricsfalussy Vilmos miniszteri tanácsos, országgyülési képviselő és neje szigeti *Szőllősy* Rózsa leányát Máramarosszigeten.

Burger Izidor, a máramarosi sóvasut főkönyvelője eljegyezte *Mandl* Anna kisasszonyt Pozsonyban.

— **Vidéki hirek.** A nyiregyházai lutheránus templomban tegnapelőtt az ott kitett négy perselyt ismeretlen tettes elrabolta. A tettes az október 6-iki gyászintentisztelet után bezáratta magát a templomba és éjjel az ablakon leereszkedve megszökött. — *Nyiregyházán* ifj. Garay József nyiregyházai gazdag paraszt földbirtokos fia Kresztyanko Julianna 17 éves cselédjét agyonlőtte, mert nem akarta szeretni.

— **Szélhámos ál-herceg.** A bécsi rendőrség ma egy nagyszabású szélhámost tartóztatott le, aki nemrég Budapesten is megfordult s ugy itt, mint Bécsben *Broglie* hercegnek mondta magát. Kiderült róla, hogy egy svájci szállodatulajdonosnak a fia, aki már hasonló szélhámosságokat Karlsbadban is követett el, ahol meg a svájci szövetségtanács elnökét vallotta apjának. A szélhámos mindenütt, ahol megfordult, csak ugy szórta a pénzt. Még eddig nem tudják, hogy büntény utján jutott-e a nagy összeghez, vagy gazdag apjának vagyonát tékozolta. Az ál-Broglie herceg néhány nappal ezelőtt érkezett Bécsbe, ahol egy elsőrangu szállóban vett lakást. Podgyásza nem volt, de oly biztossággal lépett föl, hogy elhitték neki, hogy herceg. Megjelenése is rendkivüli előkelő volt. Bécsben nagyuri életet kezdett. Egész nap kocsikázott, járt szinházakba, orfeumokba és mindenütt sokat költött. A szállóban azt is mondotta, hogy a német trónörökösnek benső barátja és a bonni egyetemen kollégája volt. Többször a bonni *Borussia* diák-egyesület tagjainak sipkájában és fekete-fehér szalagjával jelent meg. Utóbb azonban az ál-Broglie hercegnek kifogyott a pénze és a pincérektől és más emberektől kért apró kölcsönöket. Azt mondta, hogy utban van a pénze. Hitelezői azonban gyanakodni kezdtek és megtudták, hogy az állitólagos herceg közönséges szélhámos. Az ál-herceg a mult hét csütörtökjén Budapesten is járt s itt feltünést keltett pazar költekezésével. Délután számozatlan fiakkeren jelent meg a Newyork kávéházban s német és francia lapokat kért a pincérektől. Majd az asztalához hivatta báró *Wallburg* főpincért s elmondta neki, hogy ő *Broglie* herceg s nemrég nyert meg egy milliós pört rokonaival szemben. Átadta névjegyét is a főpincérnek. A névjegyén ez áll: *Prince de Poix, duc de Broglie.* Még hosszasan beszélgetett Wallburg báróval, akinek történetét jól ismerte, — mint mondta, — a külföldi lapokból. Meghivta Wallburgot vacsorára is az orfeumba, mert, ugymond nem ismeri ki magát. Budapesten. Amikor elment, a főlszolgáló pincéreknek egyenkint hét korona, Wallburgnak pedig tiz korona borravalót adott. Minthogy a kávéház főpincére nem fogadta el megnivását, az ál-herceg egy másik pincérrel kalauzoltatta magát. Egy szomszédos vendéglőben megvacsoráltak, majd az ál-herceg kocsiján a Fővárosi Mulatóba hajtattak. Ott a mulató igazgatójának rögtön bemutatkozott s egy páholyban foglalt helyet. Az igazgató bemutatta őt két előkelő vendégének, akik az egész estét az ő társaságában töltötték. Az orfeumban az állitólagos herceg ismét fejedelmi borravalókat osztogatott a pincérek között s még aznap éjjel elutazott Bécsbe, ahol most letartóztatták.

— **Sikkasztó ügynök.** A rendőrség körözi *Fischmann* Alfréd 31 éves ügynököt, aki *Takács* Lázár ékszerész megbizottja volt. Az ügynök 1941 koronát érő ékszert, amit mintául kapott, elsikkasztotta és megszökött. *Fischmann* Budapesten született, 31 éves jól táplált, középtermetü. Haja, bajusza fekete, szeme kék, arca hosszas. Különös ismertetőjele, hogy ajkai vastagok. Ruházata urias.

— **Parasztlázadás.** *Pétervár*ról táviratozzák, hogy a poltavai kormányzóságban ujra parasztlázadás ütött ki s a parasztok és földbirtokosok között véres összeütközések voltak. A hatóság katonaságot vett igénybe s több izgatót letartóztattak.

— **Rendőri hirek.** *Mirkovics* Anna 15 éves cselédleány az Izabella-utca 95. szám alatti szolgálati helyén magára rántotta az égő borszeszlámpát s veszedelmesen összeégett. A szerencsétlen ma a Rókusban meghalt. — Dr. *Halom* Dezső feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Magyar Szinház ruhatárában kilopták a zsebéből a pénztárcáját, melyben 170 korona volt. A rendőrség keresi a zsebtolvajt. — *Kellner* István 30 éves bolti szolga a Dohány-utca 68. számu ház előtt elesett és a fejét a gyalogjáró szélén bezuzta. Veszedelmes sebével a Rókus-kórházba vitték. — *Bognár* Károly 36 éves napszámos ujpesti lakásán hirtelen rosszul lett és meghalt. Holttestét az ujpesti halottasházba vitték.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *tizezer koronát* nyert 28898; *ötezer koronát* 66522 2811 60435 92887; *kétezer koronát* 96241 11129 22140 26194 48887 64724 22474 8241 31864 42119 65060 67098; *ezer koronát* 5668 8580 9114 12642 42082 53412 84013 12469 25162 36397 40014 51557 64318 78485 79158 84036 13632 16761 20207 35522 46267 93056 4109 16591 31586 38765 40752 45857 73751 80780 92125 98745 23157 52889 73385 93278 610 14496 23448 29209 35129; *ötszáz koronát* 16167 35715 57735 69971 91012 6187 7624 29593 56605 71929 79161 42256 44370 80812 7058 12380 18335 36762 22849 40896 63666 70654 74992 74550 98824 25288 28642 33750 39349 54376 68285 70817 90977 91601.

(x) **Gebauer Károly** hazai érckoporsó-gyáros temetkezési intézete VII. Erzsébet-körut 26-ik számu házban van.

Főpróba az uj országházban.

Budapest, október 7.

Holnap már premiér lesz az uj parlamentben. Illő volt hát, hogy ma annak rendje-módja szerint megtartsák a főpróbát s bemutassák a parlamentet mindenkinek, akit kötelessége és munkája ehhez a hatalmas palotához füz. A főpróbát a kisebb próbák egész sora előzte meg. A Ház hónapokon át nyitva állott a közönség számára. Mindenki megnézhette, mindenki gyönyörködhetett benne s megbámulhatta pompáját. A közönség előtt nyitva voltak a hatalmas kapuk, a tágas, oszlopos csarnokok, melyeken ma délelőtt a sajtó munkásai, este pedig a képviselők vonultak föl, hogy holnap már megtalálják helyeiket és megbarátkozzanak avval a hajlékkal, mely jövendőbeli munkájuk szinhelye lesz.

(A sajtó a parlamentben.)

Az elnöki fogadóteremben délelőtt tiz órára gyültek egybe a magyar sajtó parlamenti tudósitói. Gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke fogadta őket ebben a tágas, világos teremben, mely körülbelül két emelet magasságban fekszik, a parlamenti épület délnyugati sarkában. Mintegy száz főre menő társaság jelent meg itt az elnök meghivására, hogy jövendőbeli munkásságának szinhelyét megtekintse s előre tájékozódjék ama hely felől, ahol hivatásának harcaiban el fog helyezkedni. Gróf Apponyi Albert ezt a hivatást tökéletesen megértette s abban a beszédében, melyet vendégeihez intézett, hangsulyozta is. Elnézést kért az épület apró-cseprő hibái iránt s kijelentette, hogy az a parlament, melynek megtekintésére most meghivta a hirlapirókat, nem az a Ház, melyet eredetileg terveztek. Abban az időben, mikor az uj parlament terveit megállapitották, olyan szellem uralkodott, mely a nyilvánosságot ki akarta rekeszteni a magyar törvényhozás házából. Ez a félfogás — igy folytatta az elnök — merőben ellenkezik az én félfogásommal. A nyilvánosság érdekében minden lehetőt megtettem már eddig is s igérem, hogy a sajtó munkásainak minden kivánságát teljesiteni fogom, ha avval munkájuk gyakorlását megkönnyithetem.

Apponyi beszéde után elindult az egybegyült társaság a Ház megtekintésére. Először is azokat a helyiségeket keresték föl, amelyek a hirlapirókat legjobban érdeklik. Az első lépésnél azonban már akadály állt az utjukba. A nagy dolgozószoba ajtaja be volt zárva s a diszbe öltözött szolgák rémülten indultak a kulcs keresésére. Az első kulcshoz, mely nem volt kéznél s az első ajtóhoz, mely nem tárult föl rögtön azok előtt, akikre odabent nagy munka vár, természetesen különböző szimbolikus magyarázatokat füztek. E magyarázatok azonban rögtön hatályukat vesztették, mihelyt elhozták a megkerült kulcsot s kinyitották a terem ajtóit. A belépők óriási termet láttak maguk előtt, melyben iróasztalok és székek vannak elhelyezve. A munkateremben három külön telefonállomás is van s az egyik sarokban valóságos hirlapterem, ahova a lapok egy-egy példányát helyezik el. A nagy és világos terem a legkényesebb igényeknek is megfelel s azok, akiknek külön munkaszobára van szükségük, szintén megtalálják a maguk helyét, mert a közös dolgozótermen kivül még kisebb, csöndes helyiség is van a hirlapirók számára. A nagy terem mellett vannak elhelyezve mindazok az intézmények, melyekre a hirlaptudósitóknak szükségük van. A posta- és táviróhivatal néhány lépésnyire van ettől a munkateremtől s a gyorsiroda helyiségeit is hamarosan el lehet érni.

A kényelmes lépcsők egész során keresztül haladt most tovább a társaság, mignem a Ház folyosójára jutott.

A folyosó jelentőségét mindenki ismeri. A folyosó a magyar parlamenti életben többet jelent, mint másutt s a politika ezen a folyosón mutatja meg igazi arcát. Mire az ülésterembe ér, már ki van öltöztetve, föl van cifrázva. Ugy kellett hát, hogy a kulovárok berendezésére nagy sulyt helyezzenek. A fantázia alig tud ennél a mostani folyosónál kényelmesebbet, pompásabbat alkotni. Ezen a folyosón mindenki miniszternek gondolhatja majd magát, hisz bársonyszékek puha párnáira ülhet s ott szóheti kényelmes ábrándjainak szivárványszinü szövetét. Ezen a széles, csupa merő világossággal elárasztott folyosón minden kényelemről gondoskodtak s még a képviselő urak félig elégett szivarjairól sem feledkeztek meg, amelyeknek vagy ötszáz számozott vályut készitettek. A folyosókon a hirlapok tudósitói épp ugy járhatnak-kelhetnek, mint a képviselők, csupán egy kis folyosórészlet van fönntartva a képviselőknek, ahova elvonulhatnak a nyilvánosság elől. A folyosóról nyilik az ujságirók ajtaja, amely az ülésterembe vezet. Az ujságirók itt a karzatra gyültek s onnan tekintettek végig a padsorokon, melyekben holnap már a honatyák fognak helyet foglalni. Ma mindösszesze egy-két képviselő rendezgette odalent dolgait, mikor a hirlapirók Apponyi Alberttel együtt megjelentek a karzaton.

Valaki az akusztika felől kérdezősködött.

— Ezt mindjárt kipróbálhatjuk — mondta Apponyi s leszólt a véletlenül jelen levő *Szmialovszky* Valérnak: — Ugyan kérlek, szólj egy pár szót, hadd halljuk, milyen az akusztika.

— Szivesen — mondta Szmialovszky, miközben a terem leghátsó részébe vonult s formás kis beszédet rögtönzött.

— Tisztelt Ház! — kezdte. — Nagy örömömre szolgál, hogy az uj parlament épületében én mondhatom el az első beszédet s különösen örvendek, hogy az első beszédemmel a magyar sajtó derék munkásait üdvözölhetem.

A karzatról minden szót pompásan lehetett hallani. Az akusztikával mindnyájan meg voltak elégedve, csak talán éppen Szmialovszky nem, aki ezután már a saját szavát sem értette, olyan dörgő éljenzéssel fogadták talpraesett üdvözlőbeszédét.

Apponyi Albert mosolyogva nézte ezt a jelenetet s aztán ő is megoldotta egy kis tréfával s igy szólt:

— Figyelmeztetem a karzatot, hogy tetszésének kifejezést adni nem szabad. Minthogy a karzaton zajongás volt, ezennel kiürittetem.

A társaság most már megrendszabályozva vonult végig a palota összes folyosóin, termein, csarnokain, ahol mindenütt szivélyes magyarázatokkal világositotta föl a kérdezősködőket. Mikor igy végigjárták a parlament összes labirintusait, az elnök megállt s udvarias szóval hivta meg vendégeit a büffétbe, ahol hosszu asztalon villásreggelire volt teritve számukra. A hatalmas étkezőterem hosszában a Drechsler kitünő izlését dicsérő, szépen diszitett asztal volt felállitva. Három főre főlemelt testülete a büffékisasszonyoknak a legbájosabb mosolylyal fogadta a sajtó embereit s igy esett meg, hogy ebben az étkezőben, ahová ezentul csak képviselők léphetnek be, az első teritett asztalról az ujságirók vették le a csemegét és az első mosolygás is nekik jutott. Az elnök és *Csávossy* házunagy a legnagyobb előzékenységgel adták a házigazda szerepét, *Drechsler* minden jót összehordatott s a *Törley* promontori gyárából kikerült pezsgő, melyet Apponyi Albert kivánságára hordtak föl, vidám kedvre hangolta a vendégsereget.

Most előlépett *Rákosi* Jenő, a parlamenti tudósitók szindikátusának elnöke s üdvözölte Apponyi Albert grófot. Beszédére Apponyi Albert válaszolt s a következőket mondta:

— Nem tudom, hogy meggondolt szándékosság volt-e, hogy éppen a hirlapirók azok, akik az uj Házban megjelennek. Akárhogy volt is, örülök, hogy igy történt. Én ugy tekintem a sajtót, mint a nemzetnek plebiszcitum utján megválasztott képviselőit.

Apponyi ezután azt fejtegette, hogy a sajtónak milyen fontos hivatása van a nemzet közéletében és a parlamentáris életben. Ő mindig arra törekedett, hogy a nemzet közvéleménye ne legyen elzárva a nagyközönséggel való érintkezéstől. Óhajtja és reményii is, hogy a képviselőház és a törvényhozás az uj Házban mindinkább azzá váljék, a mivé azt az 1848-iki törvények akarták és kéri a sajtót, hogy e magasztos cél elérésében támogassa a Házat, működjék együtt a törvényhozással. De kéri a hirlapirókat, hogy midőn e monumentális palotáról irnak, ne tekintsék annak hátrányait, hanem emlékezzenek meg jóakaratulag a nemzet törvényhozásáról.

Az elnök szavait hosszas éljenzés követte. A társaság most csoportokba verődött s élénk társalgás indult meg. Déltájban lassankint oszlani kezdett a társaság s evvel vége volt a parlament első főpróbájának.

*

Az *uj országházat* az országgyülési képviselők hivatalosan ma délután 4 órakor tekintették meg gróf *Apponyi* Albertnek, a képviselőház elnökének meghivására. A miniszterek és pedig *Lukács*, *Plósz*, *Darányi*, *Fejérváry* és *Cseh* Ervin ez alkalommal először használták a miniszteri lépcsőt, mig a képviselők a számukra épült lépcsőt használták az uj országházba való bejutásra. A miniszterekat s a nagy számban megjelent képviselőket gróf *Apponyi* Albert és *Csávossy* Béla fogadták, kiknek vezetése mellett megtekintették az uj országház képviselőházi részét, mely ez alkalomra teljesen ki volt világitva. Félórai séta után az ülésterembe mentek, hol a már részükre kijelölt helyeiket tekintették meg. Az ülésterembeu gróf *Apponyi* Albert házelnök felment az előadói emelvényre s onnan üdvözölte a képviselőket, majd kijelentette, hogy tekintettel az elnöki emelvény magas voltára s arra, hogy az elnöki emelvényről az egész Házat nem láthatja, sőt őt sem lehet egészen jól hallani, elnöki enunciációit az *előadói emelvényről fogja a legtöbb esetben megtenni.* A képviselőház megszemlélése után a házelnök a megjelenteket uzsonnára hivta meg, melyet a kép-

viselői buffetben *Drechsler* Béla képviselőházi vendéglős szervirozott. A képviselők 6 óra tájban távoztak az uj országházból, hogy pártklubjaik értekezletére siessenek.

Itt említjük meg, hogy hir szerint a Ház holnapi ülésén *Rakovszky* István kérdést intéz a háznagyhoz az iránt, hogy miért helyezték *Molnár* János apátot, a kormánypárti oldalra, két kormánypárti képviselő közé.

A pesti humanizmus.

Budapest, október 7.

Érdekes, hogy ennek a mi édes Pestünknek mi kell a müvelt Nyugot nagy fölfedezéseiből. Ma is egy furcsa kis példáját találtuk annak, hogy mire használják fel Budapesten a nagy európai fölfedezéseket s főleg a higiéniát, amelylyel ezidőtájt oly sokat törődnek világszerte mindenütt. Ez a furcsa és jellemző kis példa nem az első fecske, hanem tudomásunk szerint a második.

Az első az volt, hogy tavaly a budapesti könyvkereskedőknek egyszerre eszükbe jutott, hogy a piszkos, használt iskolakönyvek valóságos melegágyai a bacillusoknak, s hogy a világon semmi sem terjeszti ugy a betegségeket, mint az olyan iskolakönyv, melyet a diák az antikváriusnál vett. És itt van a bökkenő. Az ódondász olcsóbban adja a könyvet, tehát régi és természetes ellensége a könyvkereskedőnek, aki minden alkalmat megragad, hogy egyet üssön rajta. Tavaly azt az alkalmat ragadta meg, hogy mostanában az egész világon megindult a higiénikus berendezkedés, a bakteriumok felismerése és a ragadós betegségek ellen való általános védekezés. De a pesti kereskedőknek mindez a nagy humánus mozgalom, amely századokra szóló komolysággal jelentős, nem kellett egyébre, mint hogy egyet üssenek a konkurrenseiken. Mert hisz azt tudhatták, hogy a nyilvános könyvtárak, a kölcsönkönyvtárak, a magánuton kölcsönzött könyvek továbbra is terjesztik a bacillust, még ha a miniszter az összes antikváriusokat számüzeti is. Tudhatták, hogy a vendéglők szalvétái, a villamos vasut fogózkodószijjai, a város összes kilincsei, a kávéházi kanalak és ujságok, továbbra éppugy adogatják az emberek kezébe a baktériumokat, mint azelőtt, s hogy iszonyuan elenyésző, majdnem *elhanyagolandó mennyiség* az a baktérium, amit az ódondász terjeszt — az egyéb nagy és hatalmas terjesztők mellett. És fogadni mernék, hogy azzal a memorandummal egyidejüleg egy könyvkereskedő se fertőtlenitette az üzletét, egyik se állitott higiénikus csészéket a padlójára és egyik se rendelt el nagyobb foku szellőzést a boltjában. Csunyán kiorditott a memorandumból, hogy nekik az antikvárusok veséje kell és ők fütyülnek a közegészségügyre, de ha az üzlettel összevág, mégis szóbaállnak vele.

A mostani eset pedig a következő. A budapesti pék-ipartestület elnöke memorandumot nyujtott be a főkapitányhoz, melyben azt mondja, hogy a süteménykihordás intézményét meg kellene szüntetni, mert a péklegények bacillusokat hurcolnak. Annyi eszük van a pesti pékeknek, hogy azt mondják: nem az ő boltjukból cipelik el a betegséget. Dehogy! A lakásokból más lakásokba kerül az átkos baktérium! Persze, mert szeretnék ugy berendezni, hogy a rendes árért ne kelljen házhoz szállitani a kiflit, hanem jöjjön el érte a szakácsné, mint ahogy elmegy a mészároshoz meg a zöldségeshez. Meg akarják takaritani a kihordás költségeit, s természetesen a baktériumokra hivatkoznak ők is. Mert mialatt a mühelyeikről azt konstatálja a rendőrség, hogy szennyesek, fertőzöttek, s a péksegédek egészségét aláássák, azalatt ők mint humanisták merészelnek fellépni és engem, meg önt, szives olvasó, akarják megvédeni a bacillusok ellen. Az ő „memorandumuk“ azonban még együgyübb, mint a pesti könyvkereskedőké volt, mert ők nem gondolják meg, hogy ha a süteménykihordót kitiltja a házból a rendőrség, akkor mindjárt tiltsa ki a levélhordót is. És akkor ne küldjük a gyerekeket az iskolába, ne üljünk villamosra, ne menjünk ki az utcára, zárkózzunk be a fürdőszobánkba és üljünk egész napon át nyakig az egypromillés szublimátoldatban. Még ha pestis volna Pesten, értenők őket. De igy — nagyon is kilátszik a lóláb a fehér pékkötény alól.

Szégyenletes és szomoru, hogy ez nálunk jellemző vonás. Szégyenletes, hogy a pesti emberek a helyett, hogy a maga komolyságában értelmeznék a közegészségtan szabályait, üzleti célokra aknázzák ki, üzérkednek vele, s vagy a konkurrenseik legyőzésére, vagy illetlen anyagi haszon megszerzésére használják fel. Szomoru éleslátás, hogy még az orvostudomány labirintusában is meg tudják látni a panamára való alkalmat, s hogy nincs a müvelt Nyugotnak egy nagy humanitárius föllendülése sem, amelyből ők egy kis anyagi hasznot ki ne tudnának csiholni, s amely nekik komolyan, önmagáért kellene.

Az pedig, hogy magukat komolyszámba akarják az ilyen „memorandumokkal“ vétetni, egyszerüen naivság.

M. F.

A pincérlányok.

Erzsébetváros átirt *Debreczenhez*, hogy tanácsoljon valamit néki a pincérlányok ellen, mert az erzsébetvárosi erkölcsök már nagyon ingadozók.

Erzsébetváros hires város,
Pincérlányokban nem hiányos.
Ott vannak csak szép pincérlányok,
Mosolyuk bün, nézésük átok.

A kocsmába ott a vendégek
Nem ital borra, sörre térnek,
Csak egynehány vidám mosolyra,
S csak úgy mellesleg sörre, borra.

A vendég nemsokáig árva,
Csak egy-két pere, és íme párja
Egy szép pincérlány, karcsu, szőke,
S az uj viszony már meg van szőve.

Fizet a vendég nagy vidáman,
S egy lány helyett már vannak hárman,
Az egyik tölt, a másik iszsza,
A harmadik a szép Clarissa.

S mire szellősen jő a reggel,
Szegény vendég üres zsebekkel
Indul haza bús pihenőre
Járkálva félig, félig dőlve.

Budapesttel Erzsébetváros,
Szavamra mondom, nem határos,
De nálunk is épp úgy, mint nálok,
Teremnek szép pincérleányok.

Oh Debreczen, te szüzi, tiszta,
Add városunk nyugalmát vissza!
S Budapest és Erzsébetváros,
Egy nagy érzésben lesz határos...

Hisz az erkölcs tág Hortobágyon,
Oly szüzies, hogy szinte álom,
Szép Debreczen, te légy örökre,
Erkölcseinknek tiszta őre.

N.

FŐVÁROS

(*) A főváros közgyülése. A holnapi közgyülés tárgysorozatába pótlólagosan fölvették még a következő ügyeket:

Előterjesztés, özvegy Schüller Józsefné kérvényére, a Gellérthegyen levő kioszk bérleti szerződésének a meghosszabbitása iránt. A Szent István-kórház főzőkonyhájának a megbővitésére szükséges költségek kimutatása. A legelő- és marhahajtó-dijszabályzat érvényességének a meghosszabbitása. Egy vállalkozó ülőlebezése, a szolgaszemélyzet részére szükséges ruházat szállitása ügyében hozott tanácsi határozat ellen. Az Erzsébet-téri kioszk bérlőjének a kérvénye, bérleszállitás iránt.

(*) Az Erzsébet-szegényház megbővitése. Napról-napra égetőbben mutatkozik annak a szükségessége, hogy az Erzsébet-szegényházat megbővitsék, mert a jelentkező s a fölvételre teljesen jogosult szegényeket, helyszüke miatt, nem lehet elhelyezni. Az Erzsébet-szegényház egy-egy nagyobb szobájában, ahová szabályszerint csak 12—14 embert lehetne beszállásolni, már most is 16—18 ember van bezsufolva. A közjótékonysági bizottság a napokban foglalkozott ezzel az ügygyel s azt a javaslatot tette, hogy az Erzsébet-szegényház udvari részén levő üres telken pótlólagos épületet emeljenek. Ezt a javaslatot a tanács a csütörtökre kitüzött ülésében fogja tárgyalni, azzal a régebben fölmerült tervvel kapcsolatosan, hogy a szegényházat kitelepitsék a főváros külsőbb részére.

(*) A dob-utcai épitkezések. A tanács a ma délelőtt tartott ülésében tárgyalta a Gozsdu-alapitványnak a Dob-utcában való épitkezése ügyében érkezett belügyminiszteri leiratot, amelynek az az értelme, hogy mivel az utcának Sugár-uttá való megszélesitése még hosszu idő kérdése — a Dob-utcában nem lehet megakadályozni a régebben tervbe vett épitkezéseket. A tanács a miniszter leiratát azzal a javaslattal terjeszti a holnapi közgyülés elé, hogy vegyék tudomásul s utasitsák a tanácsot az annak értelmében való eljárásra.

SZINHÁZ, ZENE

**** Operaház.** Az *Operaház*ban ma este *Tannhäuser* került szinre, a cimszerepben *Broulik*kal, aki — bárhogyan is gondolkodjunk alakitásáról — mégis csak lehetővé tette *Wagner* müremekének előadását. *Ney* Hermin, a mi fiatal drámai primadonnánk *Vénusz* szerepében juttatta érvényre fényes tehetségét, amely mindinkább beleilleszkedik *Operaház*unk keretébe. Játékában temperamentum és jellemző erő nyilvánult, az énekrész nehéz feladatát pedig ragyogó hanggal és igazi Wagner-szavalattal oldotta meg. — Erzsébetet *Vasquez* grófné énekelte; ugy látszik, hogy — sajnálatunkra — mégis csak elkivánkozik tőlünk; legalább azt kell következtetnünk mai szerepléséből, amelylyel valóban nem számithatott a közönség tetszésére. Olaszul énekelt, — minő barbárság ez a nyelvzavar, különösen Wagner-dalmüben és mely tiszteletlenség a müintézet és a közönség ellen! — énekmódjában pedig a staggione-modorosság inkább jelentkezett, mint valaha. A grófné valóban könnyüvé teszi nekünk a bucsuzást. — Magas nemességben ragyogott az ensemble főlött *Ney* Dávid hatalmas őrgrófja és *Takács* Mihály tündöklétes Wolframja. Istenem, ha ezt a mai előadást valami nyugoteurópai idegen is végignézte, aki nem ismeri viszonyainkat! Vajjon mit gondolna? Fényes nyersanyag itt, kezdetlegesség és stilszerütlenség ott, itju tehetség meg emitt és közvetlen közelben ragyogó müvészet, — minő egyenetlenség! — Örömmel láttuk a Tannhäuser-partitura főlött *Kerner* Istvánt és elismeréssel kell adóznunk *Máder* igazgatónak, aki valóban kitünő érzékének adta tanujelét, amikor nemes lemondással a jeles fiatal karmesternek engedte át ez az operát.

**** Magyar Szinház.** *A sötét kamra* cimü bohóság ma este *Bendiner* Nándor, a nagytehetségü fiatal zongoramüvész két kompoziciójával meggyarapodva került szinre. Egy dallamos keringő s egy invenciózus balletrész e betétek, mind a kettőben *Szelestey* Elzának volt a szerző mellett sikere. A némajátékkal kezdődő táncbetétet, amely Duncan stilizált előadására emlékeztet, meg is ismételtették és a szerzőnek a közönség tapsaival adózott.

**** A Vigszinház** igazgatósága e hónap közepe táján egy régi darabot tüz müsorra, amely valamikor a Népszinház játékrendjén szerepelt, *Szigeti* József bohózatát, a *Csókon szerzett vőlegényt*. Az igazgatóság felkérésére *Molnár* Ferenc két uj jelenetet szőtt a darabba és ezzel a toldással adják. *Fedák* Sári fog benne vendégszerepelni. Egyelőre a müsort *A három grácia* tölti be, amelyet esténként telt ház előtt játszanak.

**** A zalameai biró.** A *Nemzeti Szinház*ban pénteken, e hó 10-én, tizévi szünet után, uj betanulással kerül szinre Calderon *A zalameai biró* cimü verses szinmüve *Győry* Vilmos forditásában, a cimszerepben (Pedro Crespo) *Ujházi*val. Izabel szerepét *Markus* Emilia játszsza először, ugyszintén Don Alvaro kapitányét *Beregi*; ujak lesznek még a szerepekben: *Gabányi* (Don Mentó), *Rózsahegyi* (Nunó) *Dezső* (Juan), *Molnár* (II. Fülöp király), *Szacsvay* (Don Lope de Figueros), *T. Vizvári* Mariska (Juez), *Boros* Terike (Chispa), *A zalameai biró* legutólszor 1892. április hó 2-án került szinre.

**** A Casanova premiérje.** A Népszinház eredeti ujdonsága, *Faragó* Jenő és *Barna* Izsó regényes nagy operettje immár készen várja a szombati bemutatót. A darab uj diszletei és jelmezei teljesen elkészültek s holnap délelőtt tartják meg az első jelmezes házi-főpróbát *Stoll* Károly rendező vezetése alatt. Az operette főszereplői: *Küry* Klára, *Vizvári* Erzsi, *Kápolnai* Irén, *Nyárai* Antal, *Szirmai* Imre, *Raskó* Géza és *Kovács* Mihály az egész közreműködő személyzettel fényes kosztümöket kaptak, hogy hálás szerepeik hatását ezáltal is emeljék. A darabban nagy szerep jutott a balletnek is és magántáncot lejt az első felvonásban *Kápolnai* Irén. A bemutató előadás szombaton este lesz.

**** A Népszinház müsora** *Blaha* Lujza betegsége következtében e héten olykép változik, hogy pénteken *Hüvös* Iván és *Incze* Henrik operettje, *Az uj földesur* kerül szinre *Hegyi* Arankával és *Sipos* Etellel a két női főszerepben; csütörtökön Hervé operettje, a *Lili* megy *Hegyi* Arankával a cimszerepben. A *Casanova* bemutató előadása szombaton és második előadása vasárnap változatlanul marad. *Blaha* Lujza asszony legközelebbi bucsufellépése pedig vasárnap

délután lesz *Follinusz* Aurél kedvelt népszinművében, a *Nánában*, melynek cimszerepét a nagy művésznő 57-szer játszotta.

*** **Az Országos Színész-Egyesületből.** Az *Országos Színész-Egyesület* központi tanácsa ma délután tartotta *Ditrói* Mór elnöklése mellett október havi rendes tanácsülését, amelyen a tárgysorozatban előforduló több fontos ügyre való tekintettel a fővárosi tanácsosok csaknem teljes számban megjelentek. Az ülésen gróf *Festetich* Andor, a vidéki színészet felügyelője is részt vett. *Mészáros* Kálmán irogaigazgató október havi jelentésével kaposolatban a tanács jegyzőkönyvben megörökíti *Bokodi* Antalnak, a nemrégiben elhunyt szinigazgatónak a magyar színészet körül szerzett érdemeit. Az elhunyt negyven éven keresztül egyik kiváló igazgatója s egyuttal szinművésze volt a vidéki szinpadnak. *Bokodi* elhunytával kapcsolatban *Deák* Péter igazgató ismét megpendíti egy temetkezési egyesület létesitésének szükséges voltát. A tanács *Rónaszéki* Gusztáv, *Szilágyi* Vilmos és *Boross* Endre személyében háromtagu bizottságot küld ki, hogy a már eddig kidolgozott tervezetek figyelembe vételével javaslatot készitsen. Mint az ülés egyik fontos tárgya elintézés alá került a *Nyitra* és *Zombor* városok közt fenforgó szinházi konfliktus, mely abból áll, hogy a két város közös pályázatot hirdetett az idei szinházi évadra, később aztán összekülönböztek s *Nyitra* városa nem akarja beengedni *Monori* szinigazgatót. Gróf *Festetich* Andor szinészeti felügyelő előterjeszti az ügyre vonatkozó hivatalos irásokat, amelyekből kitünik, hogy *Monori* igazgató teljesen jogos alapon áll. Azt inditványozza, hogy a tanács intézzen felterjesztést a belügyminiszterhez, ahol bizonyára érvényt fognak szerezni a pályázat érvényességének. A tanács az inditványt elfogadja. A tanács ezután a szerződés nélkül lévő szinészek kérvényével foglalkozott, akik azt kérik a tanácstól, hogy részökre szükség-koncessziót eszközöljön ki, mert máskülönben nem képesek megélni. A tanács az engedély megadása érdekében felterjesztést intéz a miniszterhez, de egyuttal bizottságot küldött ki, amely külön ellenőrzés alatt fogja tartani a megalakult társulatot. Ebbe a bizottságba a tanács *Rónaszéki* Gusztáv és *Márkus* József tanácsosokat és *Mészáros* Kálmán irodaigazgatót választotta meg. Dr. *Vadászy* Bertalan egyesületi ügyészt, háromhavi illetményének kiutalása mellett, elmozditotta állásától, minthogy a mult tanácsülés ama határozatának, hogy az ügyészi állással inkompatibilis *Eirich*-féle képviseletről mondjon le, eleget nem tett. A tanács azután a folyó ügyeket intézte el.

** **Művészest a Fővárosi Nyári Szinházban.** A szerződés nélkül maradt szinészek javára a fővárosi Nyári Szinházban e hó 11-ére tervezett és október hó 11-ére elhalasztott művészestén szinre kerül *A telefon* cimü darab, amelyben S. *Fái* Szeréna, T. *Della* Emma, *Paulcyné*, *Gál* Gyula, *Mészáros* Lajos és *Rózsahegyi* Kálmán játszanak. A szinielőadást hangverseny követi, amelyben D. *Handel* Berta, *Payer* Margit és *Nákó* Lina énekelnek. Jegyek már válthatók a fővárosi Nyári Szinház pénztáránál, a megváltott jegyek érvényesek a 11-iki előadásra. A művészestén a zenekart *Serly* Lajos vezeti.

** **Uj szini kerület.** A *nagyváradi Szigligeti Szinház* társulatának nyári állomása ezután *Békés-Gyula* és *Orosháza* lesz, amennyiben a három város a szini kerület megalakitásában megegyezik.

MÜVÉSZET

☐ **A Studio uj levelezője.** A *Studio* cimü előkelő angol müvészeti folyóirat szerkesztősége a *Tahi* Antal halálával megüresedett helyre, magyar müvészeti levelezőjéül dr. *Rózsa* Miklóst, a *Nemzeti Szalon* titkárát nevezte ki. Müvészeti köreinkben bizonyára örvendetesnek tartják *Rózsa* Miklósnak e fontos állásra való kinevezését, aki tudásánál és lelkes ambiciójánál fogva minden tekintetben hivatott arra, hogy Magyarország müvészeti viszonyairól és eseményeiről a külföldet tájékoztassa.

☐ **Az Iparmüvészeti Társulat** választmánya ülést tartott, amelyen az elnöklő *Ráth* Károly megemlékezett *Keleti* Gusztávról, a társulat elhunyt alapitó tagjáról. Ennek kapcsán a választmány felkérte dr. *Szmrecsányi* Miklóst, hogy *Keleti*ről emlékbeszédet tartson. *Gelléri* Mór inditványára elhatározták, hogy Keletinek s a hazai iparmüvészet fejlesztése körül kiváló érdemeket szerzett férfiaknak arcképét alkalmas módon megörökitik. Az illetők névsorának és a megörökités módjának megállapitásával az elnökséget bizták meg. Ezután *Radisics* Jenő, az Iparmüvészeti Társulat igazgatója számolt be a turini kiállításban kifejtett tevékenységéről. A választmány köszönetet szavazott Radisich igazgatónak buzgó és eredményteljes működéséért.

☐ **Az orvosszövetség mükiállitása.** Az Országos Orvosszövetség által az Orvosi Nyugalomdij-Intézet javára rendezett képkiállitást október végén bezárják és a müremekeket visszaszállitják a tulajdonosokhoz. Mielőtt azonban ez a müvészeti szempontból felette érdekes kiállitás feloszlanék, a hölgybizottság nagy elite-hangversenyt szándékozik rendezni, amelyen kiváló hazai és külföldi müvészek vesznek részt. E hangverseny programmjának, továbbá a részleteknek megállapitása céljából csütörtökön, folyó hó 9-én este 7 órakor a Mücsarnok igazgatósági termeiben monstre-hölgygyülést tartanak.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Nyelvészeti munkák.** A nagyközönség jó hasznát veheti *Füredi* Ignác, a budapesti tanitóképző tudós tanára nyelvészeti munkáinak. *A nyelvhibáink javitó és magyarázó szótára*, továbbá a *Magyar rimszótár* már második kiadásban jelent meg, ami elég bizonysága annak, hogy a kiváló szaktudós munkái sikerrel szolgálják céljukat. Éber figyelemmel kiséri és szinte fanatikus gonddal irtja Füredi Ignác a magyar nyelvben polgárjogot nyert fattyuhajtásokat. Körülbelül kétezerötszáz nyelvbeli helytelenségnek magyarázza hibás voltát szótárában, amely páratlan a magyar nyelvészet irodalmában. Az idegenszerü s a magyar nyelv természetével ellenkező szavak és kifejezések helyett ez a becses szótár helyes és magyaros szavak használatát ajánlja. Rövid és könnyen érthető magyarázatok kisérik az egyes hibás szavakat, amelyeknek kiküszöbölése nem csak fontos érdeke, de elengedhetetlen föltétele a magyar nyelv tisztaságának. A harmadfélezer kitünő tanácsoknak alkalomadtán mindenki könnyen használ veheti, mert a betürend kényelmessé teszi a nyelvhibákat javító és magyarázó szótárnak használatát. Ugyancsak a nyelvtisztitást szolgálja és bevilágit egyben szóképzésünk folyamatába a rimszótár is. Mindakét munka lelkiismeretes gondosság, példás buzgóság és kiváló szaktudás eredménye, amelyre méltán lehet büszke Füredi Ignác. A nyelvhibáinkat javító szótárt a szerző *Vészi* Józsefnek, a *Budapesti Ujságirók Egyesülete* elnökének ajánlotta. A nyelvhibák mostani olcsó kiadásának 1 korona 20 fillér, a rimszótárnak 80 fillér az ára; mind a két munka Dobrowszky és Franke kiadása.

○ **Biráskodásunk bányaügyekben.** Irta dr. *Balkay* Béla. (Kiadja az Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság.) Ezzel a füzettel szerzője, a magyar bányajognak ez a kiváló tudósa, csupán egy szakbeli kérdést akart megvilágitani, a perrendtartásról szóló törvényjavaslatnak a bányabiráskodásra vonatkozó részének kritikáját adni, de e célból akkora és olyan anyagot hordott össze, hogy a szakbeli s napi érdekü röpiratból tartós és általános értékü monografia lett. Három részből áll s mind a három magában is érdekes, mert mig az első a kérdés közgazdasági fontosságát mutatja ki s a bányászat követelményeire teresi a figyelmet, a második a bányabiróságok történetében sok uj kortörténeti s gazdasági anyagot gyüjt össze, mig a harmadik, mely az uj törvényjavaslat ezen részével foglalkozik, szorosan jogi. Mindegyikben önálló egyéniség itélete s olyan nyelvezet áll előttünk, melynek tősgyökeres magyarságát a tárgy egyáltalában nem tudta megrontani s világos példája annak, hogy lehet szakszerüen is irni a nélkül, hogy magyartalannak vagy laposnak kellene lenni. Örvendetes, hogy olyannyira szegény bányajogi irodalmunk ilyen munkával gyarapodott.

○ **Az uj országház monografiája.** Ezeréves multunk emlékére emelt alkotások leghatalmasabbját, *az uj országházat* befejezték. Ez az időpont a legalkalmasabb az épület müvészi értékéhez és emlékszerüségéhez méltó monografia megjelenésére, hogy az ott felhalmozott müvészi tudás közkincscsé válhassék. Ilyen müvet ad a nagyközönség és a szakkörök kezébe *Csányi* Károly és *Birchbauer* Károly. A fényes kiállitásu, albumalaku munka tartalmazza Steindl Imre épitőmüvész életrajzát, az uj országház történetét, leirását, ugy müvészi, mint berendezési szempontból. A szöveg mellett 60 mülapon bemutatja az épületet: annak külsejét, belsejét, diszitését, ugyszinte fölszerelését. A teljes mü ára 20 korona és megrendelhető Birchbauer Károlynál, Ujpest, Vasut-utca 9. szám.

○ **Csalódások.** Hét novelláját gyüjtötte egybe ilyen cimü kötetébe *Murányi* Miklós. Kedves hangulatokat és szines képeket örökit meg a szerző meséiben, amelyek biztató kezdetét jelzik az irással való foglalatosságnak. A csinos kötethez, amelynek két korona az ára, dr. *Vértesy* Gyula irt ajánlást.

EGYESÜLETEK

(**Az orvosegyesületből.**) A magyar orvosegyesület e hó 10-én délután 5 órakor Szentkirályi-utcai helyiségében felolvasó-ülést tart.

(**A Magyarországi Tisztviselők Országos Egyesülete**) saját palotájában november 6-án délután 6 órakor az egyesületi vendéglő bérlete tárgyában rendkivüli közgyülést tart.

Nyilttér.

Vidékre pontosan szállit a Szt.-Lukácsfürdő-Kuttvállalat, Budán.

Császár-fürdő nyári és téli gyógyhely

Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő, **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel, pompás ásványvizszoadókkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Nyilatkozat.

A napilapok egy részének a riporterei a Bencs-ügyből kifolyólag valóságos hajszát intéznek ellenem. A vizsgálat most már be van fejezve s az iratok a méltóságos Főkapitány urnál vannak. Rövid idő mulva a nagyközönségnek alkalma lesz látni, hogy nem az én helyiségemben tartottak embervadászatot, hanem a könnyelmü s felületes módon iró s magukat tisztességes helyekről informálni nem akaró riporterek intéznek ellenem embervadászatot. Eddig azért hallgattam, mert a vizsgálat még nem volt befejezve. Most azonban annyit már kijelenthetek, hogy amit eddig ez ügyből kifolyólag ellenem némelyek irtak, nem egyéb mint rosszakaratu rágalom, mely tönkretételemet célozza.

Grüner Jakab
a „Tátra" tulajdonosa.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

*** **Őszi lóversenyek.** Győr látogatottság mellett futották le ma délután a versenyeket, melyek többnyire a favoritok győzelmével végződtek. Csak éppen az őszi dijban fizetett hétszeres osztalékot *Javorina*, mely *Gray* mesteri lovaglásával remek szép győzelmet aratott s rendkivüli képességről tett tanuságot. Nagy meglepetés volt ezenkivül *Thibet* győzelme, mely az utolsó pillanatban verte le istállótársát, *Dalloslányt*. A versenyek részletes eredményei:

I. **Nyeretlenek versenye.** Távolság 1600 méter. Dij 3000 korona. Egyedi L. **Matchboya** (Koblicsek) első, Suave (Dávid) második, Teraskier (Krouzil) harmadik, azután Cavour, Limonáné, Luxardo és Jim Morgan. Totalizatőr: 10:37. Helyrefogadások: I. 50:72. II. 50:168. III. 50:64.

II. **Welter-handicap.** Dij 3000 korona. Távolság 1400 méter. Báró Üchtritz Zs. **Boá**-ja (Van Dusen) első, Tombeur (Bonta) második, Gyopár (Holmes) harmadik. Azután: Garázda, Lumpácius II., Bordereau, Bonbon, Gurli és Felicitas. Totalizatőr: 10:33. Helyrefogadások: I. 50:72, II. 50:68, II. 50:72.

III. **Őszi dij.** Dij 10.000 korona. Távolság 2000 méter. Egyedi **A. Javorinája** (Gray) első, Babér (Van Dusen) második, Hans Heiling (Huxtable) harmadik, azután Durban, Picador, Perhaps, Carmin, Parapluie és Vitézlő. Totalizatőr: 10:71. Helyrefogadások: I. 50:112, II. 50:80 és III. 50:148.

IV. **Nyeretlen kétévesek eladóversenye.** Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. Grót Trauttmannsdorff L. **Condottiereje** (Krouzil) első, Tud (Fries) második, Paravent (Bonta) harmadik. Futott még: Csett, Rózsaleány, Mirage, Hajdu huga, Tactic, Hamis, Verschwenderin. Totalizatőr: 10:21. Helyrefogadások: I. 50:66, II. 50:100, III. 50:92.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Mr. C. Wood **Thibet**je (Holmes) első, Dallos lány (Van Dusen) második, Tullia (Zsebők) harmadik, azután Fortunatus, Curieuse, Takarodj, Reineclaude, Milfay és Pikáns. Totalizatőr: 10:197. Helyrefogadások: I. 50:154. II. 50:74. III. 50:160.

VI. **Handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. Gróf Wenckheim I. **Olympias**-a (Barker) első, Babám (Bulford S.) második, Lepke (Van Dusen) harmadik. Azután: Sobri, Escamillo, Beata, Nogood és Hamlet. Totalizatőr: 10:54. Helyrefogadások: I. 50:104, II. 50:146, III. 50:172.

Mentők.

A mentők ezentul automobilon és gummikerekü kocsin vonulnak az első segély színhelyére.

I.

A mentők jönnek! — suttog a tömeg,
Jönnek a mentők s szíve megremeg,
Valakit ért a sorsnak orvcsapása,
Halálra fagyva homlokán a vér,
Az arca mélyen sárba, porba ásva,
Szeme merev és ajka oly fehér,
Ólá kodik körülte a ha ál,
De jönnek ők, — s a nép most félre áll.

Jönnek a mentők! Ifjak és dicsők,
Óvék a tett, ó nem haboznak ők,
Kiséretükben jár, lobog az élet
És balzsamot nyújt lágyan a kezük,
Melytől a sírnak induló feléled;
— Ó mennyi, mennyi áldás jár velük! —
Jönnek a mentők! — Csak egy baleset;
De minden embert érhet, — úgy lehet.

II.

Valaki elájult, valaki elesett,
Nyílt utca sorában érte a baleset,
Megütötte magát karon, kezen, vádlin,
De a mentők jöttek puha gummirádlin.
Vagy automobilon, ringó kocsin jöttek,
Gyógyszereket adtak sebet bekötöttek,
Puha lágy párnákra tették nyugovóra
S azután kocsizni vitték a korzóra.

Ezentúl már így lesz; automobil járja;
Orülhet, ki most az első segélyt várja;
Orülhet a mentő, az ifju, a derék,
Mindkettőre ráfér a lágy gummikerék.

d

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A Kuria uj tanácselnöke.** Teljes ülés volt ma a Kurián, amely alkalommal dr. *Décsei* Zsigmond, az ujonnan kinevezett tanácselnök *Szabó* Miklós kuriai elnök kezébe letette a hivatalos esküt.

§§ **Egy munkás bosszuja.** *Bodnár* József, a Piatnik Nándor és fia kártyagyárának elbocsátott alkalmazottja följelentést adott be a pénzügyminiszterhez hogy a gyár révén forgalomba került kártyán levő bélyegek hamisak. A megindított vizsgálat kideritette, hogy a följelentés alaptalan, mire a gyár képviselője rágalmazásért följelentette *Bodnárt*. A büntetőjárásbiróság ma tárgyalta ezt az ügyet. A vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a bélyeg szövegének egyik betüje rosszul volt nyomtatva és ebből azt következtette, hogy hamis. Az ügyészi megbizott kérte, hogy a biróság szerezze meg a pénzügyigazgatóságtól a vizsgálatra vonatkozó irásokat. A tárgyaló biró ezt el is rendelte és az ujabb tárgyalás határnapjául október 22-ikét tüzte ki.

TÁVIRATOK

Lipcse, október 7. A büntető-biróság ma felségsértés miatt kéthavi várfogságra itélte a *Leipziger General-Anzeiger* főszerkesztőjét *Pleissmert*.

Lipót király utazása.

Brüsszel, október 7. A *Lipót* király küszöbön álló lemondásáról terjesztett híresztelések teljesen alaptalanok. Valószinünek tartják, hogy ez a hir éreértésből támadt. Az udvarhoz közel álló körökben ugyanis azt beszélték, hogy Lipót király a yachtján Amerikába, onnan pedig Khinába készül utazni. Ez az utiterv azonban még nagyon kétséges. Abból is támadhatott a lemondás alaptalan hire, hogy Lipót király el akarja adni a Congo-részvénytársaságnak a kautsuk-részvényeit. A király már tanácskozott is e felől a Congo-társaság elnökével és kész átengedni részét a társaságnak, amely egész Antwerpenben egymagá áll e cikkel a piacon.

A sipka-szorosi ünnepségek.

Szófia, október 7. Idevaló lapok tendenciózus hireszteléseivel szemben hivatalos körökben kijelentik, hogy a sipka-szorosi emléktemplomot a bolgár metropolita és nem az orosz papság szentelte fel. Az orosz papság csak segédkezett a bolgár metropolitának.

A boer vezérek Vilmos császárnál.

Köln, október 7. A Kölnische Zeitung jelenti: A boer tábornokoknak Vilmos császár által való fogadásáról szóló hirek koraiak. A dolog tényleg ugy áll, hogy a kihallgatás megadása — és igy volt ez kezdettől fogva megállapitva — attól tétetik függővé, hogy a tábornokokat az angol nagykövet jelentse be. Eddig nem ismeretes, vajjon a tábornokok ilyen bejelentési kérelmet intéztek-e az angol nagykövetséghez és hogy miképp fog viselkedni az angol nagykövetség.

Az amerikai szénharc.

Washington, október 7. *Wright*, a munkaügyi hivatal biztosa tegnap *Filadelfiába* utazott és Mitchelnek, a bányamunkások bizottsága elnökének *Roosevelt* elnök izenetét nyujtotta át, melyben ez azt mondja, hogy ő, ha *Mitchel* gondoskodik arról, hogy a bányamunkások mielőbb ismét munkába álljanak, bizottságot fog kinevezni a bányatulajdonosok és a munkások közt vitás kérdések megvizsgálására és meg fog tenni minden tőle telhetőt, hogy a vitás pontokat a bizottság határozatainak megfelelőleg elintézzék. Eddig Micheltől nem érkezett válasz.

Buffalo, október 7. Azt állitják, hogy *Mitchel* elutasitó magatartást követ Rooseveltnek a szénkérdésben tett javaslatával szemben.

Shaudport, (Lankashire) október 7. Az itteni bányamunkás-egyesület elhatározta, hogy a sztrájkoló amerikai bányamunkásoknak 1000 font sterling segélyt küld.

Ssztrájk.

Genf, október 7. Hivatalosan közlik, hogy a legtöbb munkásszövetség elhatározta az általános sztrájkot. A munka beszüntetésének napját egy szerdán este tartandó gyülésen fogják megállapitani.

Arras, október 7. A pas de calaisi medence 47.000 bányamunkása közül most már 36.000 beszüntette a munkát. A mult éj mozgalmas volt. A sztrájkolók a kirendelt katonaság és csendőrség ellenére bejárták a munkástelepeket.

Páris, október 7. A bányamunkások nemzeti bizottságának tagjai, számszerint nyolcan, akik Franciaország összes bányakerületeit képviselik, ma délben ülést tartottak, amelyen a sztrájkról tanácskoztak. A tanácskozás eredményét titkolják.

St.-Etienne, október 7. Az itteni bányamunkások szövetségének bizottsága holnapra tüzte ki a sztrájk megkezdését.

Közgazdasági táviratok.

Béos, október 7. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A kinálat csekély volt és ezért nem fejlődhetett ki semmiféle üzlet. Zab 5—10 fillérrel javult, tengeri szilárdan tartott volt, árpában csak némi forgalom jelentkezett. A határidőpiacon ma még nagyobb csönd uralkodott s az irányzat nyugodtabb lett.

Jegyeztetett: Buza őszre 7·28—7·26, buza tavaszra 7·45—7·48, rozs őszre 6·60—6·59, rozs tavaszra 6·89—6·77, zab őszre 6·17, zab tavaszra 6·41, tengeri szeptember—októberre 6·30 K.

Záriatkor: Buza őszre 7·27, buza tavaszra 7·43, rozs tavaszra 6·60, tengeri szeptember—októberre 6·30, zab őszre 6·15—6·16 K.

Liverpool, okióber 7. (*Gabonapiac*) Orosz buza 1 p-vel drágább. Amerikai tengeri 1 p.-vel olcsóbb, odesszai 1 p-vel dragább. Liszt változatlan. A idő borus.

New-York, Október 7. (*Terménytőzsde.* (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 15/16 8.7/8. Októberre 8.51 (8.55). Januárra 8.65 (8.65). New-Orleansban helyben 8.3/8 (8.1/2). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.60 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.17 (1.20). — *Zsir:* Western steam 10.80 (10.80). Rohe és Brothers 11.— (11.—). — *Tengeri* irányzata engedő. — Októberre 67.— (67.1/2). Decemberre 54.3/4 (55.—). — Januárra 50.1/2 (50.1/2). *Buza* irányzata engedő. — Piros ősz helyben —.— (—.—). Októberre 74 3/4 (—.—). Dec.-re 74.1/2 (74.3/4). Januárra —.— (—.—). Márc.-ra 75.— (74.7/8). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* Iair Rio 7. sz. 5.3/8 (5.3/8). — Okt.-re 5.05 (5.20.—) Januárra 5.35 (5.45). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.10. (3.10). — *Cukor:* 3.— (2.—). — *Ón:* 25.15 (25.02). — *Rés:* 11,65—11.3/8 (11.60—11.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, Október 7. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata engedő. — Okt.-re 67.3/4 (68.1/2). — Dec.-re 69.3/8 (69.3/4). — *Tengeri* irányzata engedő. — Okt.-re 59.— (60.1/4). — *Zsir:* Okt.-re 10.25 (10.27). — Januárra 9.17 (9.20). — *Szalonna* short clear 11.50 (11.50). — *Sertéshus:* Okt.-re 16.— (15.87). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B. S. *V.-Atya.* A mezei egereket a következő módon lehet a legegyszerübben elpusztitani: Elő kell venni jó nagy, alól hasasodó, belől mázos fazekakat s azokat elásni azokon a helyeken, ahol leginkább mutatkozni szoktak az egerek. Ugy kell pedig elásni, hogy a fazék felső széle éppen szineljen a föld felszinével; ha pedig az idő esős, akkor nagyobbrészt be lehet a fazekat fedni csak éppen, hogy egy kis nyilás maradjon. Midőn ez igy megvan, szalonnából töpörtyüt pörkölünk s nehány darabot a fazekakba teszünk. A töpörtyü szagára az egerek csapatostul mennek a fazekba. Kimászni nem tudnak és igy könnyen elpusztithatók. A fazekakat gyakran sorra kell vizsgálni, a megfogott egereket megsemmisiteni a felfalt tepertőt pedig ujjal pótolni. Hogy az egerek sok tepertőt el ne fogyaszszanak, a legcélszerübb ugy tenni, hogy szalonnazsirban apróra vagdalt parafadugót pörköljünk meg, ami tovább tart és kevesebbe is kerül, mint a tiszta szalonnából előállitott tepertő. Ha a fazekat sokáig használták, forró vizzel ki kell mosni, hogy az egérszag nagyon ne érezzék rajta mert az gyanakodóvá teszi az egereket. A pörkölt paradugót is jó naponként frissen készíteni s a fazekakban felujitani, hogy a szag annál jobban érezzék és annál tömegesebben csalja oda az egereket.

W. J. *1902.* A budapesti Kereskedő Ifjak Társulatának helyisége Magyar-utca 3-ik szám alatt van. — **K. Ö.** *Karcag.* A levelet nem találjuk. Méltóztassék megirni, miről volt szó benne. — **Dr. F. M.** *Szarvas.* Nem üti meg a mértéket. — **K.** Fennáll az intézet még. Nem lehet tudni se az előléptetések számát, se a nyugdijügy dolgát. Sorsjegyeiről legközelebb. — **R. Z.** 1. A középiskola alsóbb osztályaiból kell előbb vizsgát tennie. Az összevonást nem engedik meg. 2. Lehet más fakultásra beiratkozni. — **S. S.** *Apa.* Ezek az apró kellemetlenségek nem egyformák, ezért legjobb, ha orvoshoz fordul. — **Nyiri előfizető.** Születési, erkölcsi és illetőségi bizonyitvány kell. Ugy tudjuk, elegendő az ottani kötés. Mindenesetre a hatóstól, hogy az anyakönyvvezetőtől tudakolja meg a részleteket. — **S. M.** *Nagy-Bereznа* 1. Még nem volt meg a sorsolás. 2. Nem illeti. 3. Megtanulható. 4. Bor. — **R. J.** *Ozd.* A Journal de Budapest kiadóhivata a Budapesten, Kossuth Lajos-utca 14—16-ik szám alatt van. Kivánatra küldenek mutatványszámot. — **L. B** *Zsarnócza.* Dehogy szabad kevesebbel adni. — **L. J.** *Gyala.* Politzer Zsigmond és könyvkereskedése (Kecskeméti-utca 4.) ingyen megküldi az egyetemi utmutatót, amelyben az államszámviteltani vizsga tudnivalói is megvannak. — **H. G.** *Balsa.* A Oseiédotthon (Budapest, központi városház) közvetit székely cselédeket. Méltóztassék oda irni. — **Érdeklődő.** 1. Bármelyik mithologiai könyvben olvasnat erről bőven. 2. Az a mathematikus legendas alak, nem létezik. — **G.** *Pozsony.* Az első és legbelyegesebb magyar nyelvü zsidó naptár Ötvös Károly és Dóri Zsigmond szerkesztésében jelent meg. A gazdag tartalmu almanach ára 2 korona 50 filér bármely könyvkereskedésben megrendelheti. — **Z. A.** *Dömös.* A törvény szerint a nyereségre alakult vállalatok e kártalanitási összeg után a szabályszerü illeték felét fizetik. — **N. G.** *Kistelek.* A Budapesti Napló hirdetéseit kisérje figyelemmel s talál megbizható hangszergyarost. — **B. G.** A közigazgatási hatóság utján kell a közgyülés szabálytalan összehivása alapján a határozatot megtámadni, a közoktatásügyi miniszteriumhoz beadandó felfolyamodásban. — **H. S.** Liven ujabb módositásról nincs tudomásunk. Méltóztassék a szolgabiróságnál megkérdezni. — **B. A.** *Lőcse.* Az illető ezredparancsnoksághoz kell folyamodnia, ahova at akarja magát helyeztetni. A honvédelmi miniszteriumnat kell a honvédséghez való athelyeztetését kérnie. — **Soh. E.** *Komarom* Valamely főgimnázium igazgatóságánál kell jelentkeznie, aztán került érettségire. — **Sz. I.** *Budapest.* Nem találjuk nyomát a dolognak. — **W. M** *Szombathely.* A kereskedősegéd negyedik osztályu kereseti adóköteles, 45 forint havi fizetés után 5 forint az évi adó. Nem foglalható le. — **Sz. D.** A ruhát nem kell feltétlenül enni, elég, ha egy tisztitó-intézetbe küldi, ahol gőzben tartják kis ideig. Az ágynemüt adja a központi fertőtelenitő-intézetbe, ahol igen olcsón végzik a dezinficiálást. — **R. L.** Csecsemőnek nem szabad teniejet adni. A Székely-féle gyermekte) ajánlatos ez mentes a fej olyan anyagaitól, amelyet a csecsemő gyomra még nem bir el. A kezelésről s használat módjáról a Budapesti Központi Tejcsarnok igazgatósága (Rottenbiller-utca 31.) kivánatra küld magyarazatot.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

KÜLÖNFÉLÉK

Éjszaka.

Nem alszom most, álom nem kell nekem,
Bolyongni vágyom minden éjjelen!
Nyitott szemekkel, vígan, szabadon.
Ráérek majd aludni hajnalon,
Ha eszmél az élet s oszlik a csönd —
Hadd legyek ébren; míg alszik a föld!
Míg az éj sötét gyászpompája tart,
Vélem halotti leplébe takart
Ha alszom. Míg ha virrad körülem,
Tudom, hogy csak álom játszik velem.

Hogy élek, hadd érezzem, hadd tudom,
Még akkor is ha álmot álmodom,
Ha a hajnal fáklyája int felém,
Tudom, hogy ma még minden az enyém:
Utána lesz még napfényes napom,
Melylyel szembe tekintsek szabadon!
Lesz ismét mély, izzófényű delem,
Vörös rózsát szór rám a szerelem;
Lesz még vágyam, ábrándom és dalom —
Nem alszom éjjel — inkább hajnalon!

Beszédes, rózsaslángú hajnalon,
Mikor már kelhetnék, ha akarom.
A barna est így szól: aludni kell!
S ez a parancs nyűgös bilincs nekem;
Nem hihetem, hogy máris este lett,
Hogy száz kérdésre nincsen felelet . . .
Az est mindig készületlen talál,
Mert minden éjszaka egy-egy halál — —
S lelkem hűrján zúgva rezdíti át,
Egy tovasuhant nap hattyúdalát . . .

M. Kornis Aranka.

+ **De Wett íról honoráriuma.** De Wett tábornok megírta az angol-boer háboru történetét. A könyvért negyedmillió korona honoráriumot fizetett a zseniális boer tábornoknak egy német kiadó. Szép pénz egy csomóban, kevés szerző élt még a föld kerekségén, aki egy munkájáért ennyit kapott. Az angol lapok nem hagyják szó nélkül a boer generálisnak ezt a dicsőségét. Kimutatják, hogy angol kiadó is fizetett már angol irónak ekkora honoráriumot. Lord Beaconsfield éppen ennyit kapott az utolsó regényéért, pedig nem is volt generális, csak — miniszterelnök. Rider Haggard még miniszterelnök se volt, még is tultett mind a kettőn. Két egykötetes regényével, a She-vel és a Salamon király kincseivel egymilliókétszázezer koronát keresett, amiből gyönyörü birtokot, kastélyt vásárolt magának. De a finom, gyönge női kezecske munkáját is megbecsülik Angliában, ha jól forgatja a pennát. Miss Marie Corelli egy egykötetes regényének hétszázezer korona a szabott ára, ellenben a szegény Miss Brodonnak, Maxvell könyvkiadó leánykori nevén iró feleségének. Braddon ausztráliai miniszterelnök hugának egy kötet regényéért nem ád többet az ura huszonötezer koronánál.

+ **Dohányzó hölgyek.** Egy angol statisztikus kisütötte, hogy Angliában, Franciaországban, Hollandiában, Irlandban, Svédországban háromnegyed része a női nemnek, Németországban, Magyarországon, Ausztriában, Olaszországban kétötöd része dohányzik. Az angol vasutakhoz került is már kérvény, hogy rendezzenek be dohányzó szakaszokat hölgyek számára. Az orosz arisztokráciának ćthatoda szenvedélyes dohányos és nem szoritkoznak csupán a cigarettára, hanem jó erős szivarokat is elszivnak, ami talán mégis csak a női báj rovására történik. Woronzow Dimitri hercegné a legerősebb havanna szivarokat szivja. Mellin hercegné regalitászt szí. Latusov hercegné és Urusov hercegné arról hires, hogy mind a kettő a legerősebb dohánynyal megtöltött pipáját szijja. A nagyhercegnék kivétel nélkül s az özvegy cárné is mind szenvedélyes dohányos. A mostani cárné gyülöli a hölgyeinek ezt a szenvedélyét és ki is adta a rendeletet a dohányzás ellen, amit II. Miklós cár olyformán módositott, hogy csak a nyilvánosság előtt való szolgálataik közben tiltja meg nekik a dohányzást s él Oroszországban a remény, hogy a cárnét rábirhatják a cigarettázásra, mint ahogy ezt Krisztina özvegy spanyol királynéval tették. Amikor Alfonzo hazavitte ifju kedvesét, a fiatal királyné legnagyobb rémületére csupa nikotinos udvarhölgyet lelt. Rábirta nyomban királyi férjét, hogy tiltsa el a palotában való dohányzást. Ez megtörtént s két hónap mulva a király megvallotta ifju hitvesének, hogy lehetetlen a rangos családok köréből udvarhölgyekre szert tenni, mert semmiesetre sem akarnak lemondani a „papelitos"okról, amelyeket oly kecsesen tud a spanyol nő sodorni. Ma az özvegy királyné is cigarettázik, bár azt mondják, hogy a fia XIII. Alfonzo kedvéért szokta meg, aki szenvedélyes dohányzó. Madridban nyilvánosan dohányoznak a hölgyek. Franciaországban már évszázadok óta vannak dohányzó hölgyek. XIV. Lajos idejében az volt a divat, hogy hosszuszáru pipából dohányoztak a szépnem képviselői. Most a cigaretta s a szivar járja. II. Napoleon idején Eugénia császárné nemcsak a divatban, de a dohányzásban is előljárt, naponta elszitt vagy tiz cigarettet s a női környezete tultett rajta. Lady Campbell, a női dohányosok e harcosa azt mondja:

A dohányozás a legjobb mód a nők izgatott idegeinek a lecsillapitására. Alig szállnak fel a legelső füstfelhőcskék, nyomban bekövetkezik a kellemes érzés s a szerint, ahogy a mesterséges felhők sürüsödnek, beáll a kedélynek a bölcs nyugalma és jogaiba lép a jókedv.

Lady Russel, a nemrégen kétnejüségért elitélt Lord Russelnak a felesége, szintén erélyes védelmezője a dohányzó hölgyeknek. Szerinte a fiatal leány, aki cigarettával jó a férfi elé, ezt sohasem fogja elijeszteni, hanem csak kellemessé lesz rá nézve, ha ugyan van a férfiban szellem; a jólét, tréta és pikantéria iránt való érzék. Azt mondja továbbá, hogy a dohányzó nő sohasem veszekedő természetü, mindig jókedvü és kedélyes. Igy aztán Angliában a minden osztályu és rangu asszonyok és lányok közt azokat számlálják, akik nem dohányoznak. Minden nemzet müvésznői közt találunk szenvedélyes dohányosokat. Sarah Bernhardt azt mondja, hogyha a nő dohányzik, csak ujabb oldalról mutatja be bájosságát a férfinak. Yvette Guilbert szerint a dohányzás szükséges elsőbben: hogy elüzzük vele a férfiak bogarait, másodszor, hogy bebizonyitsuk: értünk mi is hozzá, hogy kell megosinálnunk, hogy füstbe menjen minden. Rejane asszony nem tudja megérteni, hogy vannak emberek, akik megakadnak azon, ha a nő is pompásnak találja a cigaretta izét. Csipősen megjegyzi, hogy elsősorban azok a hölgyek ellenesei a cigarettának, akik vagy nagyon öregek ahhoz, hogy kecsesen elszivhassanak egy cigarettet, vagy már a dohánynak csak a szagára is nyöszörögve hivják segitségül valamelyik szentjöket.

+ **Házasságt ajánlat a törvény előtt.** Corley Beulah, egy csinos chicagói leány nem a legnagyobb egyetértésben élt szüleivel. A minap is nagy családi perpatvar volt a leány és anya között, amiért a leány elhagyta a szülői házat. Az anyja elfogatta a lányt s a rendőrbiróság elé került az ügy. A rendőrbiró tiz dollár pénzbüntetésre, vagy le nem fizetés esetén több heti dologházra itélte a leányt. Az elitéltnek nem volt pénze s arra kérte a birót, hogy szólhasson a tárgyalóteremben egybegyülteknhez. A biró megengedte. A leány erre a közönséghez fordult és kijelentette, hogy nőül megy bárkihez, aki a tiz dollárt lefizeti helyette. Öt perenyi csönd következett a fölszólitás után, de nem jelentkezett senki. A biró erre odafordult a leányhoz és igy szólt:

— Nagyon sajnálom, kisasszony, de amint látom, a házasságból nem lesz semmi, pedig szivesen végeztem volna az esketést, de igy kénytelen vagyok önt a dologházba küldeni . . .

+ **A jövő gőzhajója.** Egy londoni gépészmérnök olyan gépet talált ki, amelynek segitségével a leggyorsabb gőzhajók sebességét is meg lehet kétszerezni, s az Európa—Amerika közt járó hajók ezt az utat három nap alatt megtehetik. A találmánynak az a lényege, hogy a gőzerőt a hajó csavarára egy óriás fogaskerékkel viszik át, mely akkora, mint a hajó egész szélessége, e keréknek minden foga rendkivül gyorsan forgatja a hajó csavarát. A szakértők csodálják az uj találmányt, mely a gyakorlatban még nincs kipróbálva.

REGÉNY.

Bánék, Andrásék.

Irta: **Gyarmathy Zsigáné.**

(8)

Az oláh különben is szolgálatkészebb, furfangosabb, mint magyar; aztán itt született a rengetegben, ismeri a legrejtettebb helyeket, tudja a buvópatakok utját, szóval, azok a legjobb vezetők.

. . . . . .

És a tél hátralevő része már nem volt olyan gyötrelmes Gabinak. Egy-egy nagyobb vadászata után megélénkült kedélylyel, csillogó tekintettel, rendkivül előzékeny, kedveskedő modorral bánt Sóssal. És Sós azt gondolta: szellemes, szép fiu, mily kár, hogy nincs benne semmi kötelességérzet s még nagyobb kár az a hiba, mi a jellemében van.

Ezt a csorbát nehéz kiköszörülni, hanem ha ő maga tenné azzal a benső köszörükővel, melylyel nagyon erős a munka, egész erejét, minden kitartását hozzá kellene adni, de erreváló ereje aligha van ennek a jellemnek. Igy gondolta Sós Béla és Gabi nem hazudtolta meg.

— Aki ugy szereti a természetet, mint ön, nagy gyönyörüségét lelné a vadászatban, — mondta gyakran Sósnak — igazán nagy kár, hogy nem szereti ezt a férfias időtöltést. (Pedig csak ezzel az egy szokásával volt megelégedve; no még az kellene, hogy ott is a nyakán legyen! Akkor mindjárt megszünnék a vadászat minden kelleme.) De igy jó volt az nagyon és a tél gyorsan elrepült; meglibbentette hószárnyait és elszállt; kevés pihenőt tartott a meredélyek szakadékaiban, aztán a magasabb csucsokon fehérlett; de már a sziklákon ott csillogott a tavasz fénye és a sötétzöld fenyves hullámzása nem volt olyan zord, tompa zugásába egy-egy lágyabb suttogás is vegyült: itt a tavasz.

VII.

A nagy fehér terem remek kandallóiban még robogott a tüz, de a lángok piros fényét már sárgásra halványitotta a márciusi nap ragyogása, aztán aranyos rózsaszin karikákat rajzolt a karcsu oszlopok hófehérjére. Annak a sok fehér ragyogásnak, mely a grófné hires szép termében csillogott, meleg puhaságot adtak a remek antik szőnyegek; a legszebb, egy egész vagyont érő, bájos szinekbe olvadó szőnyegóriás, a grófné rendes ülőhelyének volt a hátteré és az utánozhatatlan, elragadó szinárnyalatokhoz nagyon odatalált a fehérhaju, finom alak, aki egy szó zugolódás nélkül türi bénaságát. Pedig az öreg grófné is ugy imádta a természetet és mint a fia, s talán el sem tudta volna gondolni, mikor hajdan nagy sétáit tette, hogy meg lehet élni négy fal között is . . .

Az egyik kandallóhoz közel ült az öreg grófné jóizü beszélgetésbe merült Surhay Máriával, az uj felolvasónővel.

Klárisz grófné — a matróna leánya — nagyon szerette Máriát és egész önmegtagadással engedte át édesanyjának; de még inkább a kis Mártának; már ha a leánykát olyan magányba nevelik, hadd legyen mellette egészen müvelt urinő. Az öreg grófné rövid időn nagyon megszerette Máriát és olyannak itélte, akivel nyiltan meg lehet beszélni kényesebb természetü családi dolgokat is. Viszont Mária sem csinált belőle titkot, hogy a parasztleány barátsága még sem egészen való Mártának. Mig gyermekek voltak, más volt; de már András Kata kifejlett nagy leány, lehet, hogy szeretője is van már . . . Szóval, óhajtaná, hogy ezentul ritkábban találkozzanak; de ezt tapintatosan kell kivinni, Márta ne is sejtse . . .

Igazat adott neki az öreg grófné és rátért a másik unokájára, akit bizonyosan többször látott Mária Klárisz grófnénál.

Kiméletes gyöngédségével Mária ugy tett, mintha éppen semmit sem tudna a kis gróf életéből, még azt sem, hogy most a rengetegbe van elzárva és ugy hallgatta nyugodt figyelemmel az öreget. Beszédük nem hallszott el az átelleni kandallóig, hol Bán gróf sakkozott a leányával. Márta szemben ült az ablakkal, s mig atyja egy-egy huzáson gondolkozott, a leány elmerengve nézett a hegyek felé. Rózsaszinnel átszőtt aranycsipkés hullámok ragyogtak a kéklő egen és egy-egy fehérbodru foszlány összeolvadt a csucsokon fehérlő egyes hófoltokkal; a fák és falu felett aranyos fénynyel sütött a kora tavasz napja, s ez a fény beragyogta a szép gyermek hamvas arcát is.

— No, kis lányom, én már mentem!

A kis leány felrezzent és olyan huzást tett, amit világosan elárulta, hogy nem oda gondolt. Természetesen mattot kapott és ekkor azuroskék szemét apjára emelte:

— Olyan szép odakünn! — Ebben a megjegyzésben benne volt, hogy ne játszszunk többet. Meg is értette az apja és azt mondta: Nagyon szép, ő is éppen ki akar lovagolni.

Ez alatt a másik kandallónál folyt a halk társalgás. Az öreg grófné finom ujjai között forgatta szemüvegét; ősz fejét kissé meghajtotta.

— Ugy, ugy, édes Mária . . . bizony nagyon sajnálom a fiamat. látom, hogy kimél és nem árulja el az egész okot, amiért fiát a rengetegbe zárta . . . nem vallatom; ugy sem tudnék enyhiteni bánatán.

— De Márta nem tudja, hogy bátyja hol van?

— Nem. És ne is tudja meg; fájna az ő érzékeny szivének, hogy ily közelségben élve, ne találkozhassanak . . . ugyan soha sem volt gyöngéd hozzá a bátyja.

— Es vajjon a fiatal gróf nem játszhatja-e ki őreit, hogy a faluba be-benézhessen?

— Megbizható, kemény emberek őrzik . . . De mondja csak, édes Máriám, mi okon gyanakszik?

(Folytatása következik.)

+ **Kéjutazások a tenger alatt.** A francia tengerészetügyi minisztérium eladta egy genfi szindikátusnak a Loubet nevü viz alatt járó hajót, amely annak idején olyan nagy feltünést keltett. A hajót átalakitották kiránduló hajónak amely a genfi tóban fogja szórakoztatni az embereket. Minden ut huszonöt kilométeres és egy-egy utra a jegy huszonöt koronába kerül. Minden utas, mikor a hajóra lép, kétezer koronás életbiztositási kötvényt kap.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A tőzsdetanács ma délután 5 órakor Kornfeld Zsigmond elnök, főrendiházi tag távollétében Neumann Miksa alelnök elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen az épitő-bizottság jelentést tett az *uj tőzsdeépületnél* megkezdett munkálatokról. A tőzsdetanács a jelentést tudomásul vette és ezután a folyóügyeket intézte el.

A cselédpénztár. *Temesvár*ról táviratozzák: *Molnár* Viktor temesmegyei főispán a vármegye minden részéből egybesereglett nagy- és kisbirtokosokkal értekezletet tartott a gazdasági munkás- és cselédsegélyző-pénztár felkarolása érdekében, mivel ezen áldásos intézményt nyilván tájékozatlanság miatt nem veszik igénybe Számos gyakorlati, célszerü intézkedést határoztak el, hogy a segélypénztárt ismertté és népszerüvé tegyék. Az értekezlet után a jelenlévő nagybirtokosok egyértelmüleg kijelentették, hogy összes cselédségüket felvétetik a gazdasági munkás- és cselédsegélyző-pénztárba.

A newyorki tőzsde. *New-York*ból jelentik október 6-iki kelettel: A mai értéktőzsdén majdnem egész nap realizációk történtek, mert a bankok felszólitották ügyfeleiket, hogy a kapott kölcsönöket fizessék vissza. A vasutak amelyeknek főüzlete a tengeri és gyapotszállitás, különösen az aratásról szóló kedvezőtlen hirek hatását érezték meg. Zárlatkor az árfolyamok engedtek. Részvényforgalom 980.000 darab.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Kohn* M. szabó *Szent-György*, *Pleischner* kereskedő *Tapolcza*, *Schwarcz* Vilmos kereskedő *Medgyes*, *Knisch* Mór női divatárukereskedő *Budapest* (Bálvány-utca), *Friedmann* József kereskedő *Budapest* (Garay-tér 2.), *Weisz* Béla és Társa-cég *Budapest* (Váczi-körut 21.), *Fuchs* Jakab kereskedő *Tata-Tóváros*, *Wild* Ignác szatócs *Budapest* (Üllői-ut 54.)

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 37.50 korona pénzben, 38.— korona áruban. — Vágvölgyi állomásokon 35.50 korona pénzben, 36.— korona áruban. — Kassa-oderbergi állomásokon 34.50 korona pénzben, 35.— korona áruban. — *Bécsben* az irányzat lanyha. A kontingentált készáru 38.— korona pénzben, 38.40 korona áruban.

Borjuvásár. 1902. évi október hó 7-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 385 drb, leölt borju — db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha 28 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 100—110 f.-ig, kivételes 116 f., II. rendü élő borjukért 84—96 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig, II. r. —— f.-től —— f.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 40—56 f.-ig. Növendékmarha 42 f.-től 50 f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü ——— f.-ig, alárendelt ——— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő —.—— k., leölt bárány ——— K. kivételesen ár ——— k.-ig páronkint. — Az irányzat élénk, árak 8—10 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Október 7-én. Fölhajtás: Zsirsertés, ugy mint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül — darab, II. rendü 280—350 kilogrammig —— darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig —— darab. Összesen —— darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 140—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 528 darab. Előző napi maradvány 232 darab, összesen 760 darab. Eladatott 558 darab. Maradvány 202 darab. A vásár irányzata lanyha. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendü 350 kilogrammon felül ——— fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig ——— fillérig, kanló ——— fillérig, silány ——— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 98—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 92—102 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 80—92 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig, Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint élősulyban.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 10737 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 3900 darab fiatal sertést, 3497 darab magyar hizott sertést és 3061 darab nehéz sertést. Összesen 10457 darabot.

Az irányzat szilárd volt.

Jegyzések: klgr.-kint élősulyban (a fogyasztási adó nem számitva). Elsőrendü sertés 108—110 fillér, kivételesen —— fillér, közép minőségü 100—106 fillér, könnyü sertés 92—98 fillér, fiatal sertés ——— fillér, süldő 76—98 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 7.

Kedvező hangulat mellett 63,000 métermázsa buza került forgalomba tartott árakon.

Tengeriben szilárd volt az irányzat.

Más gabonanemüekben csekély volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 82·5 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 82 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 150 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 800 mm. 81·5 k. 7 K. 82½ f., 1000 mm. 81·5 k. 7 K. 65 f., 250 mm. 81·8 k. 7 K. 72½ f., 420 mm. 81·5 k. 7 K. 75 f., 700 mm. 81·5 k. 7 K. 52½ f., 150 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 1000 mm. 81 k. 7 K. 80 f., 250 mm. 81 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 81 k. 7 K. 72½ f., 200 mm. 81 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 65 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 1000 mm. 80·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 40 f.

Fejérmegyei: 5000 mm. 80 k. 7 K. 40 f, 200 mm. 78 k. 7 K. 30 f. sárga.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 1100 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 55 f. sárga, 100 mm. 81 k. 7 K. 55 f. sárga, 400 mm. 80 k. 7 K. 30 f. sárga bükköny, 300 mm. 79 k. 7 K. 30 f. sárga bükköny, 200 mm. 80 k. 7 K. 30 f. sárga bükköny, 200 mm. 80 k. 7 K. 30 f. sárga bükköny, 200 mm. 78·5 k. 7 K. 30 f. sárga, 2500 mm. 76 k. 7 K. 25 f.

Bánsági: 2400 mm. 78·7 k. 7 K. 42½ f.

Bácskai: 800 mm. 77 k. 7 K. 35 f., 1340 mm. 78 k. 7 K. 35 f.

Pádéi: 6600 mm. 75·5 k. 7 K. 35 f.

Ujvidéki: 1840 mm. 77·5 k. 7 K. 25 f.

Becskereki: 4000 mm. 78·2 k. 7 K. 25 f.

Dunai: 1370 mm. 77 k. 7 K. 07½ f.

Pancsovai: 500 mm. 78 k. 7 K. 15 f.

Fehértemplomi: 5000 mm. 80 k. 7 K. — f.

Babátai: 3400 mm. 76 k. 7 K. 35 f.

Szanádi: 4700 mm. 78·5 k. 7 K. 25 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 30 f., 500 mm. 6 K. 35 f., 500 mm. 6 K. 30 f., 200 mm. 6 K. 30 f., 200 mm. 6 K. 27½ f., 100 mm. 6 K. 22½ f., 100 mm. 6 K. 20 f., 100 mm. 6 K. 15 f.

Árpa: 200 mm. 5 K. 27½ f.

Zab: 100 mm. 5 K. 97½ f., 100 mm. 5 K. 87½ f., 100 mm. 5 K. 85½ f.

Tengeri: 100 mm. 6 K. — f., 5000 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 90 f.

Pancsovai: 500 mm. 78 k. 7 K. 20 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	0.—	0.—	80	7.30	7.55
»	»	77	0.—	0.—	81	7.40	7.70
»	»	78	7.15	7.40	82	—.—	—.—
»	»	79	7.20	7.45	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	»	76	0.—	0.—	80	7.25	7.50
»	»	77	0.—	0.—	81	7.35	7.65
»	»	78	7.10	7.35	82	—.—	—.—
»	»	79	7.15	7.40	—	—.—	—.—
Pestvidéki	»	76	0.—	0.—	80	7.20	7.50
»	»	77	0.—	0.—	81	7.30	7.65
»	»	78	7.05	7.25	82	—.—	—.—
»	»	79	7.10	7.40	—	—.—	—.—
Bánsági	»	76	6.85	7.—	80	7.20	7.35
»	»	77	6.95	7.10	81	0.—	0.—
»	»	78	7.—	7.20	82	—.—	—.—
»	»	79	7.10	7.2	—	—.—	—.—
Bácskai	»	76	7.—	7.20	80	0.—	0.—
»	»	77	7.05	7.30	81	—.—	—.—
»	»	78	7.15	7.35	82	—.—	—.—
»	»	79	7.20	7.40	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—75	6.30	6.45
»	»	másodrendü	—	6.05	6.25
Árpa	»	takarmány	60—62	5.25	5.40
»	»	égetni való	62—64	6.15	5.25
»	»	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	»	—	39—41	5.55	5.75
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
»	»	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	10.—	10.50
»	»	bánsági	—	0.—	0.—
Köles	»	—	—	0.—	0.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1902. . 7.13—7.15—7.11
Áprilisi buza 1903. . 7.27—7.26—7.28—7.' 5—7.26
Októberi rozs 1902. . 6.29—6.31
Áprilisi rozs 1903. . 6.39—6.38
Októberi zab 1902. . 5.82—5.77—5.80
Áprilisi zab 1903. . 6.09—6.06—6.07
Májusi tengeri 1903. . 5.58—5.59—5.57
Augusztusi repce 1902. . —.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902. . . . . . 7.11— 7.13
Áprilisi buza 1903. . . . . . 7.26— 7.27
Októberi rozs 1902 . . . . . 6.30— 6.31
Áprilisi rozs 1903. . . . . . 6.37— 6.38
Októberi zab 1902. . . . . . 5.79— 5.80
Áprilisi zab 1903. . . . . . . 6.06— 6.07
Májusi tengeri 1903. . . . . . . 5.57— 5.58
Augusztusi repce 1902. . . . . —.——.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902. . . . . 7.12— 7.13
Áprilisi buza 1903. . . . . . 7.26— 7.27
Októberi rozs 1902. . . . . . 6.32— 6.33
Áprilisi rozs 1903. . . . . . 6.42— 6.43
Októberi zab 1902. . . . . . 5.82— 5.83
Áprilisi zab 1903. . . . . . . 6.07— 6.08
Májusi tengeri 1903. . . . . . 5.59— 5.60
Augusztusi repce 1902. . . . —.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde változatlan külföldi jelentésekre csendes irányzattal zárult és a forgalomba került értékek kevéssé változtak. A hangulat tartózkodó maradt.

Valuta és ércváltó változatlan.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 680.50—682.25. Magyar hitelrészvény 718.50—720.25. Államvasuti részvény 710.50—711.50. Közuti vaspálya részvény 622.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.60—97.65 százalék. Magyar Hitelbank részvény 719.75—720.—. Osztrák hitelrészvény 681.75—682.50. Hazai bank rész-vény 210.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 520.——525.—. Rimamurányi vasmü részvény 492.———492.25. Közuti Vaspálya részvény 621.—. Államvasuti részvény 710.50—710.75. Déli vasut részvény 79.——80.— korona.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 683.50. Magyar hitelrészvény 721.50. Leszámitolóbank részvény 455.—. Rimamurányi vasmü részvény 492.— Osztrák-Magyar államvasuti részvény 715.50. Közuti vasut részvény 622.—. Villamos vasut részvény 337.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.——.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü —.———.— korona, nagyszemü ——.—.—, korona. Disznózsir: budapesti 76.——76.50 korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona városi 4 darabos 62.50—63.—. korona, 8 darabos 65.——66 — korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.25—11.50 korona. 120 darabos —.———.— korona 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 17.50—18.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50—11.— korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 85 darabos 16.75—17.— korona. Szilva: slavóniai 16.——16.50 korona, szerbiai 14.——14.50 korona azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktözsde.

Az *előtőzsdén* a kiegyezési tárgyalásokról elterjedt kedvező hirek folytán kedvező volt a vételkedv és az irányzat szilárd.

A *déli tőzsdén* csöndes volt a forgalom, de az irányzat szilárd.

Zárlatkor tartott a szilárd irányzat csöndes forgalom mellett.

Bécs, október 7. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 160.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 491.—. Magyar koronajáradék 97.65. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 97.85. Magyar hitelbank részvény 720.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 204.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 375.50. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1320.

Bécs, október 7. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 100.80. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.45. 1860-os sorsjegy 150.60. Osztrák hitelsorsjegy 428.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 455.50 Osztrák-magyar bank 1585. Déli vasut 77.75. Dunagőznajózási részvény 921.—. Dohányrészvény 324.50. Császári és királyi arany 11.36. Német bankváltók 117.02. 4·2%-os ezüst járadék 100.60. Osztrák koronajáradék 99.90. 1864-iki sorsjegy 251.—. Osztrák hitelintézeti részvény 681.75. Unionbank 535.—. Osztrák Länderbank 395.50. Osztrák-magyar államvasut 709.75. Elbavölgyi vasut —.—. Alpesi bányarészvény 371.—. 20 frank. arany 19.05. Londoni váltóár 239.45 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 337.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, október 7. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 685.25. Magyar hitelrészvény 721.—. Angol-Osztrák bank 374.50. Bécsi bankegyesület 456.—. Union bank 536.—. Länderbank 395.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 710.25. Déli vasut 78.50 Elbavölgyi vasut 457.50 Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 326.—. Rimamurányi vasmü —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Májusi járadék 100.80. Magyar korona járadék 97.65. Török sorsjegyek 113.25. Német birodalmi márka 117.10—117.12. Napoleond'or 19.05

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 7. *(Tőzsdei tudósitás.)* A newyorki tőzsde tegnapi gyenge magatartására az itteni tőzsde is gyengén nyilt meg. Kohórészvények is gyöngültek, bankok szintén. A Canada-Pacific részvényeknek 8%-kal való hanyat-

lása szintén nyomasztóan hatott; csak járadékok tartották meg árfolyamukat. Vasutak egyenletesek. Amikor később Canada-Pacific-részvények londoni vételekre javultak, a helyi értékek is kissé emelkedtek, de a forgalom egyik ágában sem fejlődött élénkebb üzlet. Magánkamatláb 2½%.

Berlin, október 7. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 185.90. Általános villamossági Edison 168.75. Gelsenkircheni 178.75. Laura-kohó 200.70. 4·2%-os ezüstjáradék 101.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.60. Osztrák hitelrészvény 215.25. Déli vasut 20.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.35. 4%-os uj orosz kölcsön 97.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 103.30. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 166.50. Harpeni 169.—. Az irányzat csöndes.

Berlin, október 7. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.60. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 215.50. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Déli vasut 20.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, október 7. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák Länderbank —.— 3%-os francia járadék 100.15. Ottomanbank 580.—. 3½%-os francia járadék 101.40. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 103.—. Párisi bankrészvény 10.75 Olasz járadék 103.15. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Török dohányrészvény 360.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 7. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.05. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.90. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák-magyar bank 114.—. Déli vasut 20.45. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.42. Bécsi bankegyesület 115.50. Villamos részvény 124.—. 3%-os magyar aranykölcsön 87.20. 4·2%-os ezüstjáradék 100.90. 4%-os magyar aranyjáradék 101.30. Osztrák hitelrészvény 215.10. Osztrák-magyar államvasut 153.80. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 853.83. Párisi váltóár 812.83. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 187.—. Az irányzat csendes.

Frankfurt, október 7. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Arfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 215.30. Német bank —.—. Disconto 186.10. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 168.30. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Az irányzat csendes.

Hamburg, október 7. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.—. 1860. sorsjegy 151.75. Déli vasut 20.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.20. Osztrák hitelrészvény 215.50. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Olasz járadék 103.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.75. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 7. A sertésüzlet irányzata: eladók tartózkodók. A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 109—111 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 115—117 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 114—116 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 113——115 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 111——113 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 108—110 fillérig.

Sertéslétszám 1902. okt. 5. napján volt készlet 47.910 darab. — 1902. okt. 6. napján felhajtatott 646 darab. — 1902. okt. 6. napján elszállittatott 1110 darab, 1902. október 7. napjára maradt készletben 47.446 darab.

Napirend.

Naptár: Szerda, október 8. — Római katbolikus: Brigitta. — Protestáns: Polágia. — Görög-orosz: (szeptember 25.) Eufrozina. — Zsidó: Tischri 7. — Nap kél: 5 óra 54 perckor. — Nyugszik: 5 óra 8 perckor. — Hold kél: 12 órakor. — Nyugszik: 9 óra 32 perc-kor este. Hold a földtávolban 7 óra 28 perckor délelőtt.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

Nemzeti Muzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

Angol kiállitás az Iparmüvészeti Muzeumban délelőtt 9-től délután 5 óráig.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 6-ig. Belépődij 50 fillér.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-től 1 óráig. Belépődij 1 korona.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig d. u. 3—8-ig.

Iparmüvészeti muzeum és iskola könyvtára délelőtt 10 12-ig és d. u. fél 7-től fél 9-ig.

Statisztikai hivatal könyvtára és térképgyüjteménye délelőtt 10—1 óráig.

Technologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténetgyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti ipart csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, október 7.

Az alacsony levegőnyomás területe egész Nyugat- és Közép-Európára kiterjedt és magva Dánia felé került, a magvas nyomás pedig keleti Európát boritja.

Európa időjárásában lényegesebb változás nem mutatkozott.

Nálunk az idő enyhe, borus és az ország nyugati részének kivételével sokhelyütt voltak jelentékeny esők. Az Alföld déli vidékein pedig zivatarok is előfordultak.

Kilátás: Változóan felhős és enyhe idő várható, helyenkint esővel.

Vizállás.

		Okt. 7. méter	Okt. 6. méter			Okt. 7. méter	Okt. 6. méter
Inn	Schärding	0.58	0.60	Tisza	M.-Sziget	0.80	0.62
Duna	Passau	1.52	1.49	"	Tokeháza	0.56	0.50
"	Linz	1.18	1.18	"	V.-Namény	1.37	2.03
"	Bécs	1.26	1.26	"	Tokaj	2.18	2.70
"	Pozsony	0.76	0.76	"	Tisza-Füred	1.03	1.10
"	Komárom	1.53	1.53	"	Szolnok	0.74	0.05
"	Budapest	0.83	0.82	"	Csongrád	0.76	1.26
"	Paks	0.12	0.14	"	Szeged	0.55	0.66
"	Mohács	0.99	1.02	"	Török-Becse	0.84	0.79
"	Gombos	1.53	1.58	"	Titel	0.80	0.80
"	Ujvidék	0.93	0.95	Ondava	Bártfa	0.42	0.40
"	Pancsova	0.14	0. 9	Topolya	Hoór	1.12	1.18
"	Orsova	0.89	0.75	Bodrog	Zemplén	0.90	0.88
Morva	Magyarfalva	0.47	0.45	Sajó	Zsolca	1.28	1.29
Vág	Zsolna	0.28	0.18	Hernád	H.-Németi	0.—	0.63
"	Trencsén	0.24	0.26	Berettyó	Margita	0.01	0.06
"	Szered	0.48	0.—	"	B.-Ujfalu	0.24	0.20
Rába	Sz.-Gotthárd	0.16	0.16	Körös	Csucsa	0.09	0.08
"	Sárvár	0.28	0.25	"	N.-Várad	0.08	0.06
"	Győr	1.69	1.69	"	Belényes	0.68	0.54
Dráva	Pettau	0.88	0.76	"	Tenke	0.—	0.—
"	Zákány	0.48	0.56	"	Gurahonc	0.24	0.30
"	Barcs	0.—	0.10	"	Borosjenő	0.22	0.22
"	Eszék	0.74	0.—	"	Békés	0.32	0.30
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.—	"	Gyoma	0.06	0.02
Száva	Zágráb	0.64	0.02	Maros	Gy.-Fehérvár	0.10	0.28
"	Sziszek	0.83	0.82	"	Branyicska	0.20	0.12
"	Mitrovica	1.40	1.17	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.02	0.07	"	Arad	1.20	1.13
"	Szatmár	0.46	1.09	"	Makó	1.16	0.22
Kraszna	N.-Majtény	0.40	0.36	Temes	K.-Kostély	0.10	0.16
Latorca	Munkács	0.54	0.21	Béga	Kiszető	0.58	0.68
Laborca	Homonna	0.28	0.20	"	Temesvár	0.63	0.30
Ung	Ungvár	0.32	0.16	"	Becskerek	0.08	0.58

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 6 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERÜ UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit férfiaknál és nőknél foglalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint hugycsőfolyást, hólyag- és vizelési bajokat, bujakóros sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglepő biztos eredménynyel gyorsan a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtöni válasz.

SANTAL EGGER

valódi keletindiai olajból készült és hatásban felülmulja a külföldi szereket, miért még a leghiresebb orvosok is ajánlják

SANTAL EGGER

Kipróbált magyar készitmény. Számos elismerő levél bizonyitja, hogy biztosan és gyorsan meggyógyitja a fiatalság betegségeit

SANTAL EGGER

csak a törv. védett „tigrisfej" védjegygyel valódi. Ára 3 kor. Vidékre 3 K. 40 fill. előleges beküldése után bérmentve küldi a „NÁDOR-GYÓGYSZERTÁR" Budapest VI., Váci-körut 17.

Zola Emil

korszakalkotó nagy regényczikiusa a

NÉGY ÉVANGELIUM

két első része a

TERMÉKENYSÉG (Fécondité) Két kötet • fűzve • 7 korona

és a

MUNKA (Travail) Két kötet • fűzve • 7 korona

egyedül jogositott magyar forditása már megjelent.

A ciklus harmadik része az

IGAZSÁG (Vérité) a nagy irónak mintegy irodalmi végrendelete, egyedül jogositott magyar forditásban legközelebb szintén megjelenik.

A három regény külön-külön is megrendelhető a magyar forditás egyedül jogositott kiadójánál, a

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

csász. és kir. udvari könyvkereskedő czégnél Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám alatt és bármely könyvkereskedésben.

Urak!

Salaperlen

(Salacetoisont olaj)

Salacetol 0·09 Ol. Santali osind 0.21 — igy hivják a legujabb felülmulhatatlan szert a titkos betegségek minden neménél 4.45 koronáért bérmentve küld egy kis üveget 50 kapsulával. Raktár Ausztria magyarország részére Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Andrássy-ut 26. és Király-utca 12. valamint minden gyógyszertárban.

* * * * *

TÓTH KÁLMÁN

* * Összes * *

KÖLTEMÉNYEI.

A nagy költő diszes uj kiadása. Életrajzi bevezetéssel ellátta:

ENDRŐDI SÁNDOR.

Két remek diszkötésü kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomásu arczképével.

Rendkivül alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona.

Megrendelhető

Lampel Róbert-féle

(Wodianer F. és Fiai)

Cs. és kir. udvari könyvkereskedésben

Budapest, VI., Andrássy-út 21

„The Gresham"

életbiztositó-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

a társaság házában.

A társaság vagyona 1900. december 31-én — — — — — —	kor. 184,387.703.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1900. évi december 31-én	" 31,190.563.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) — — —	" 405,300.493.—
Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állitott ki — — — —	" 50,898.267.42

összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

SPECIALISTA

sérvkötőkben! Keleti J. orthopädiai müintézete ajánlja minden sérvben szenvedőnek a legujabb és modern szerkezetü 1900. évben cs. és kir. szabadalmazott sérvkötőjét. Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkivül kitünő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu 12 korona. Kétoldalu 24 korona

Keleti-féle cs. és kir. szabad. gummi-sérvkötő, éjjeli használatra igen ajánlható. Árak: Egyoldalu 10.— Kétoldalu 20.—

Gyárамban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó- és támgépek, műfűzők férdénnőtek részére, műlábak és kezek, hasкötők, görcsér-harisnyák stb. stb. Valódi francia gummikülönlegességek eredeti párisi csomagolásban.

Illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld szét:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyára (alap. 1878.)

Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Szerda, 1902. október hó 8-án.

Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.

Szerda, 1902. október hó 8-án.

A föld.

Szinmü 3 felvonásban. Irták: Kemechey Jenő és Malonyay D.

Személyek:

Kovács	Szacsvay	Marossi	Gál
Zsuzsa	Jászai	Bódog	Rózsahegyi
Klári	Márkus E.	Susanne	Delli E.
Vékeyné	Sz. Prielle K.	Vékey	Gyenes
Gedeon	Császár	Bodza	Gabányi
Juliska	Ligeti	Gergő	Körösmezei

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.

Szerda, 1902. október hó 8-án.

A három grácia.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Héros és Milou. Forditotta Rajna Ferenc.

Személyek:

Grandbois	Balassa	Papaoucen	Vendrei
Clotilde	Gazsi M.	Eugéne	Tapolczai
Plantin	Góth	Paturot	Szerémy
Génévióve	Pécsi	Criquette	Hegedüsné
Sam Davids	Hegedüs	Hyppolyte	Tanay
Helena	Harászthy	Cabassou	Győző

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1902. október hó 8-án.

Ádám és Éva.

Operett 3 felv. Irták Blum és Toché. Zenéjét szerz. G. Serpette. Ford. Bálint Dezső és Makai Emil.

Személyek:

Ádám	Szirmai	Corbonionius	Szerdahelyi
Éva	Küry	Cynthia	Dóry
Adramalek	Kovács	Marcellus	Delli
Lucifer	Németh	Galena	Kovács K.
Asmódi	Harmath	Benoit	Szabó
Gábor	Nyári M.	Régalard	Ujvári

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Szerda, 1902. október hó 8-án.

A sötét kamra.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar szinre alkalmazta Heltai Jenő.

Személyek:

Adolph	Boross	Mangetonné	Sziklainé
Simone	Szelestey	Celeste	Béres M.
Tomy	Ráthonyi	Maud	Kornai
Manuela	Sziklai Sz.	Lona	Nellie Perry
Consuelo	Mátrai	A vőlegény	Iványi
Bridoine	Gíróth	Menyasszony	Hidvéginé

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.

Szerda, 1902. október hó 8-án.

Angol élet.

Irta Ráth István.

Kezdete 7½ órakor.

MEZEY JENŐNÉ

ROYAL elővirágterme

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 52. szám

a Royal szállóval szemben.

Csokrok- és koszoruk

a legdiszesebb kivitelben korszerüen kötve.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek: különféle idegbajok, gerincbajok, álmatlanság, szédülés, gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhesége, ideges szivbántalmak etb. — Gyógyeszközök: A tudományos vizgyogyitómód eljárásain kivül, szénsavas fürdők (szivbajosok számára), fényfürdők (elhizások és csuzos bántalmaknál), az elektromozás minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), masszázs etb. — A különféle vizgyógyitómódok kivánatra saját lakáson is eszközöltetnek kiképzett szolgaszemélyzet által.

Árak mérsékeltek. Prospektus kivánatra.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagymező-utca 17.

Paul Martinetti

plasztikusan komikus némajátékával:

Egy nyugtalan éjjel

(A terrible Night).

Londonban 1000-nél többször adták.

Egger—Rieser

tiroli együttes

Fukushimas

japáni akrobaták.

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Az Országos Női Gyorsiró-Egyesület

gyorsirási és gépirási szakiskolájának irásmunka-osztálya

(COPYING OFFICE)

jutányos áron készit bármely irógépen mindennemü irásmunkát és sokszorositást.

Magyar és német gyorsirásban

és az összes használatban levő irógépeken: Remington-Standard, (Rem). Fay-Sho, Underwood, oss. New Century Caligraph, Smith-Premier, Crandall, Prister et Sossman, Ideál Hammond, Empire alapos oktatás. Bővebb felvilágositást ad:

Kaiser Gizella elnök Budapest, Kazinczy-u. 3. I. em.

Ékszernél szebb, ha egy nő szép finom arcebörrel és fehér kezekkel dicsekedhetik és hogy ezt elérje, használjon

„Fortuna" orémet, egy tégely ára 1 korona, és „Fortuna" szappant, 1 darab ára 80 fillér.

Kapható: **Schubert Arnold** „FORTUNA" gyógyszertárában Budapest, VII., Csengery- és Dob-utcai sarok.

VASÁRNAPI UJSÁG

49-ik évfolyam.

A „Vasárnapi Ujság" a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap diszes kiállitással évenként több mint 130 iven, s több mint **ezer képpel**, a „Regénytár" cimü állandó melléklettel jelenik meg. Szerkeszti Nagy Miklós.

Legujabban **Mikszáth Kálmán** kitünő irónk rendes fömunkatársa lett a „Vasárnapi Ujság"-nak s kizárólag e lapba fogja irni nagybecsü szépirodalmi müveit: regényeit, elbeszéléseit, tárcacikkeit.

A „Vasárnapi Ujság" előfizetési ára: negyedévre 4 korona, félévre 8 korona.

Az előfizetések a „Vasárnapi Ujság" kiadóhivatalába, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. alá küldendők.

Butor, teherszállitási és beraktározási vállalat.

Butorszállitások elvállalása, cs. és kir. szab. francia minta után készitett, teljesen kárpitozott, bezárható butorkocsikban a belés külföld minden helyiségébe.

TELEFON. Sürgönycim: ZORN MÓR BUDAPEST.

Butorszállitások vasuton és hajón átrakodás nélkül, a csomagolás megtakaritásával.

Butorok beraktározása teljesen száraz e célra berendezett raktárakba felelősség mellett.

Képviselőségek a bel- és külföld minden nagyobb városaiban.

ZORN MÓR BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 21.

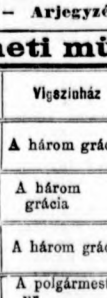

Meidinger kályhagyár.

EHRLICH J. és H.

— BUDAPEST, —

IX., Lónyay-utca 15 sz.

— Saját gyártmányu —

kályhák és központi fütések

minden kivitelben.

— Arjegyzék kivánatra bérmentve. —

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Csütörtök	Rigoletto Rococco	Otthon	A három grácia	Lili	A sötét kamra
Péntek	Zárva	A zalameai biró	A három grácia	A tolonc	Sötét kamra
Szombat	Figaro lakodalma	Folt, a mely tisztit	A három grácia	Casanova	Sötét kamra
d. u. Vasárnap este		Mátyás diák	A polgármester ur	Náni	A sötét kamra
	Hunyady László	Mátyás király lesz	A három grácia	Casanova	Sötét kamra

Magyar kir. államvasutak. Szegedi üzletv. 30961/902. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a Temesvár-Józsefváros állomáson létesitendő lakótanya előállitásával járó épitési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Szegeden a m. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (II. em. 4. sz. ajtó) és Temesvárott a temesvári osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi október hó 16-án déli 12 óráig nyujtandók be az alulirt üzletvezetőség titkárságához (I. emelet 22. sz. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő feliratlal nyujtandók be: „Ajánlat, a Temesvár Józsefváros állomáson épitendő lakótanyára."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis f. évi október 15, déli 12 óráig 2000, azaz kettőezer korona bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevénnyel adandók fel.

Szeged, 1902. évi szeptember hó.

Az üzletvezetőség. (Utánnyomás nem dijazt.)

Huzás november 2-án!

Olasz vörös-kereszt sorsjegy.

Főnyeremény: 30.000 lira. — Kapható 24 havi részletfizetésre.

Havibefizetés 1 drbra 2 kor. 06 fill. Már az első részlet és 35 fillér postadij ellenében kiadom a sorsjegy sorozat és számát tartalmazó részletivet azonnali játékjoggal.

FLEISSIG SANDOR BANKHÁZA BUDAPEST, Erzsébet-körut 2.

Szerezze be cipő- és ősizmaszükségletét nálam, mert daczára annak, hogy rendkivül olcsó, a mellett szép és tartós, nem haszonra dolgozom, hanem hogy 3 emeletes saját házamban, hol több száz munkás dolgozik, asoknak állandó munkát adjak Jöjjön győződjek meg az árak olcsóságáról.

Erős bagariabőr sima, háromszoros talp	3.—
Erős bagariabőr zergebőr betéttel	3.—
Erős bagariabőr posztószár meleg béléssel	3.30
Oroszlaik posztóbetéttel	3.50
Szalonlaik, füzős vagy cugos, koztyűbőrszár	3.70
Chevraux, füzős, elegans gavallér forma	4.—
Himalája reggeli cslzma, börtalp-sarok	2.80
Himalája reggeli cipő	1.85
Pinczecipő elői enggel, fekete vagy barna	1.30
Báránybőr béléses cipők 50 krajczárral drágábbak.	
Bagaria csizma, háromszoros talp, vizmentes	7.—
Halina csizma, nemes béléssel, nyelvig börrel	5.—
Női zergebőr, cugos vagy füzős	3.—
Zergebőr, cugos vagy füzős, posztó szárral	3.—
Oroszlaik, cugos vagy füzős posztó szárral	3.30
Koztyűbőr, finom kivitel, cugos vagy füzős	3.50
Chevraux, fültnő elegáns	3.80
Himalája téli komótcipő bokáig érő	1.80 2.—
Női zergebőr csizma 6.—, zergebőr halina szárral	4.50

Cipőáruk az árjegyzék szerint választhatók, vidéki megrendeléstől sokkal szebbet küldök, mintha személyesen választotta volna. Nemtetszés esetén a cipőt vagy csizmát kicserélem vagy a pénz levonás nélkül visszaadom.

A mértékvételnél elegendő, ha papirlapra állva a láb körvonalát lerajzoljuk.

Agulár Dávid BUDAPEST VII. KER., Erzsébet-körut 6. sz.

Detail eladásunk

felosztása folytán a még raktáron lévő dús kivitelü elegáns

asztalos és kárpitos

áruk október hó 20-ig tetemesen leszállitott árakon adatnak el, u. m. salon berendezés ezelőtt 580 frt most 400 frt. Ebédlő berendezés ezelőtt 900 frt most 650 frt. Hálószoba igen finom kivitelben 180 frttól feljebb. Egyszerü jó szobák 100 frttól feljebb s igy minden butorvevőnek érdekében áll a kedvező alkalmat felhasználni és butorszükségletét az elismert jó hirnevü

Sárkány és Schütz

butorcégnél

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 12.

a NEW-YORK kávéházzal szemben, fedezni.

Zola Emil regényei.

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvény-társulat kiadásában Budapesten, VII. ker., Kerepesi-ut 54. szám

ZOLA EMIL

következő regényei jelentek meg:

A HÁROM VÁROS:

ÉMILE ZOLA **Lourdes.** Regény. = Forditották = Cserhalmi H. Irén és Gerő Attila. Egyedül jogositott forditás. **Ára 6 korona.**

ÉMILE ZOLA **Róma.** Regény. = Forditotta = Cserhalmi H. Irén. Egyedül jogositott forditás. Három kötet **Ára 10 korona.**

ÉMILE ZOLA **Páris.** Regény. = Forditotta = Gerőné Cserhalmi Irén. Egyedül jogositott forditás. Két kötet **Ára 7 korona.**

Az élet öröme. Regény. Irta ZOLA EMIL. Forditotta Tarnay Pál. **Ara 3 kor. 20 fillér.**

Hölgyek öröme. Regény. Irta ZOLA EMIL. Forditotta Tarnay Pál. Két kötet. **Ára 6 K.**

Rougonék szerencséje. Regény. Irta ZOLA EMIL. Forditotta Tarnay Pál. **Ára 4 korona.**

Zola Emil regényeinek ezen elsőrendü forditásai ugy a fent nevezett kiadó-társulatnál, mint minden könyvkereskedésben kaphatók.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Brener nővérek dohánytőzsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.
Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.
Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.
Engelmann Mór gyorssajtónyomda IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.
Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)
Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Gerlóczi-utca 1.
Goldberger A. V. hirdetési iroda V. ker., Váci-utca 17. szám.
Goldner Jozefin Andrássy-ut 50.
Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.
Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.
Jambrikovits dohánytőzsdéje Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)
Kernberg Rozália dohánytőzsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 18.
Leopold Gyula hirdetési iroda VII., Erzsébet-körut 54. I. em.
Mosse Rudolf hirdetési iroda Ferencziek-tere 3
Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker. Eskü-ut 9. szám.
Nemetsek A. J. ujság-árudája IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.
Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)
Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje VI. Andrássy-ut 48. szám.
Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váci-körut 33. szám.
Sopronyi V. dohánynagyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.
Szántó Mór dohánytőzsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.
Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. sz.
Schönwald Ferencné dohánytőzsdéje Ferenc-körut 32. szám.
Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám.
Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.
Weitzenfeld Jakab Király-utca 1.
Zipser és König zeneműkereskedése VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Bélabányai.
Édes Béla! Mi oka, hogy hirdetésemre nem válaszolt, kérem küldjön **azonnal** 50 koronát és irjon pár sort. Csókolja **Rózsika.**

Édes!
Drága életem! Ig…zad van! Állandó izgatott vágyakozásban vagyok utánad. Ugy lesz, amint akarjuk! Hová küldjem gondolataimat, hogy megis találjanak? Mikor és hol találom én meg az én édes szerelmemet leghamarabb? Nem akarunk ujból csalódni; legyen rá gondod egyetlenem; nekem volna, de nem tudom: időd hogy engedi. Én majd csak szakitok magamnak bármikor. Hallgass édes szivedre, ez nem csal, ne légy tartózkodó. Ölel, csókol forrón örökké a Tied. Követlek mindenben. 13612

Boldogtalau
vagyok, mert nem lehetek melletted és gyógyitva, csókolva nem vigasztalhatlak, édes szegénykém! Vigyázz magadra, lesznek jobb idők, mikor örökre boldogok leszünk. Levélkéd édesen megnyugtatott. Mily szép volna. Csókollak, örökké Tied. 13614

Előkelő
özvegy barna hölgy, középkoru, független gazdag gavallér állandó barátságát óhajtja. Névvel ellátott levelek „Első kisérlet 32" jeligével Mosse Rudolf hirdetési irodájában Budapest, Ferenciek-tere 3. kéretnek. 13611

Vette
szomoru értesitésedet, mégis e hóban találkozást kér; most azután ujévig, mint okát sejtheted, alig lehetséges, egész valójával érted élő Sándorod. 13606

Egy előkelő
urinő ismeretség hiányában ezuton óhajt megismerkedni egy előkelő öreg urral. Választ apró hirdetésbe várom megjelölt cimmel „Fehér rózsa". 13605

Otthon-kávéházi
kislányt kárdi bámulója, ismeretség lehetséges-e, hol és mikor „Szőke jogász" főposta restante. 2169

KERESLET.

Raktárnoki,
felügyelői, vagy ehhez hasonló állást keres azonnali belépésre, tisztességes volt kereskedő, aki jelenleg családjával a legnagyobb nyomorral küzd. Szives megkereséseket „Cz. F." jeligealatt a kiadóhivatal továbbit.

Nagy keresetet
biztosithatnak, egész 500 koronáig havonként, minden rangu egyének egy reell vállalkozásnál. Közelebbit „Z. 211" **K. Eisele** „Union" hirdetés irodája Stuttgart, Danneckerstr.

Vételre keresek
egy ca 3×4 imit. smyrnaszönyeget ebédlőbe, csakis finom minőségben privátoktól. Ajánlatok „S" jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Csemegeszőlőt
megvételre keresek, csakis **nagyobb** mennyiségekre reflektálok. A szőlőt saját személyzetemmel szedetem. Ajánlatokat kér **Lázár József** szőlőnagykereskedő **Nagy-Maroson**, Hontmegye. 2164

Egy
tanulóleány lap-expeditióba felvétetik.

KINÁLAT.

Gépész és kazánfütő
tagjait a magyarországi gépészek és kazánfütők-egylete (Főherceg Sándor-utca 42.) mindenkor dijtalanul helyezi el. 13600

Kitünően
vizsgázott jogász elvállal közép és elemi iskolai tanulót háznál tanitani esetleg vizsgára előkésziteni, szives megkeresések „F. L." jelige alatt a kiadóba kér.

Fodrásznő,
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 4247

Szabóné
ügyes, a legkomplikáltabb toiletteket is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel késziti saját lakásán. Vidéki megrendelésekhez a pontos alj-mérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toilletteket. Átalakitásokat és gyermekruhák készitését elvállalja. **Lederer Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. 45.** 4277

Intelligens
gyermektelen családnál, különbejáratu kétablakos szép szoba, 1 vagy 2 uriember részére, esetleg teljes ellátással, kiadó. Ugyanott izletes, kóser ebédkoszt kapható. Sándor-utca 30b. földszint 7.

Betöltendő állások
minden szakmából teljes cimmel közöltetnek a ma reggel megjelent **Országos Pályázati Közlönyben.** Egyes szám 30 fillér. Kiadóhivatal Kossuth Lajos-u. 1.

Nevelőnőket,
tanitónőket, nevelőket, **gyermekkertésznőket**, bonnekat, legmegbizhatóbban ajánl, elhelyez Fekete Arnoldné intézete, Váci-körut 16. 13594

Privát kutató.
(Elismert megbizhatóság) diszkréten eszközöl kutatásokat, megfigyeléseket, ugy peres, mint magánügyekben, elvállal utazási kisérleteket, legkényesebb ügyekben is biztos eredményt nyujt Thurn Sándor iroda Budapest, Dohány-utca 30. 4280

Bécsi szabónő,
elsőrangu szalonok volt müvezetőnője, ki a legelőkelőbb budapesti körök számára dolgozik, késziti elegáns ruhákat, kosztümöket, szinpadi toiletteket stb. **mérsékelt áron**, vidékre is. **Widder Gyuláné**, Budapest, VI., **Lövölde-tér** 5. I. 5. 4288

Mindenféle
asztalosmunkát elvállal, ugymint butorfényezés, beeresztés es minden e szakmába vágó asztalosmunkát elvállal. Habermann M. asztalos VII. Rottenbiller-utca 5/b. 4226

Eladó birtok.
A főváros közelében 1600, 1200 öllel számitott hold föld, kedvező föltételek mellett eladó. Van rajta kastély park középén, vasuti állomástól 20 percnyi távolságra. Hogy hol, fölvilágositást e lap kiadóhivatala ad. 4290

Szabónő
kitünő gyakorlattal, ajánlja ma gát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisérlet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Okmányszerző
esketési ügyvivőség **jogtanácsosa** által megszerez mindennemü okmányokat, katonaházasság, kereskedelmi és magán ügyekben. **Thurn Sándor**, iroda Dohány-utca 30. 4280

Illatszerüzlet,
a főváros legszebb és legnagyobb forgalmu pontján, pazar fényesen berendezve, igen szép vevőkörrel, bebizonyitható éventei tiszta jövedelme, mindennemü kiadást már levonva 7000 korona, magános nő által is könnyen kezelhető, a fővárosból elköltözés miatt árukészlettel együtt 14.000 koronáért eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában, József-körut 18.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél VI., Nagymező-utca 37 13840

Ebédlő-csillár,
szalon-csillár légszeszre, olcsón eladó. Ovoda-utca 24. II. 16. 13607

Singer varrógépeket
mélyen leszállitott árban, heti 1 frtos részletre szállitunk. Láng J. és Fia varrógépraktár Budapest, József-körut 41.

Boroshordók
használtak eladatnak, ugyanott nagyobb mennyiségü urasági **must** vagy **kiforrt bor** megvételre kerestetik. Kiss S. Dohány-u. 26.

Csinosan butorozott
utcai szoba, a Népszinház közelében igen olcsón kiadó. Goldstein, Csokonai-u. 8b. földszint 3.

Mesés olcsóság.
Női ruhaszövetek 18 krtól, szövet bluzok 75 krtól, kostümek 6 frttól, Kerepesi-ut 9/a. udvarban, „Bluzkirály". 13597

Igen ügyes
fehérvarrónő, ki szakmájában teljesen jártas mérsékelt dijazásért házakhoz ajánlkozik. Nyár-utca 6. I. em. 6.

Különbejáratu
butorozott utcai szoba 2 urnak esetleg teljes ellátással eladó. Ugyanott egy egyetemi hallgatónő vagy tanitónő lakótársul kerestetik, néhányan pedig jó ebédet kaphatnak. VII., Sándor-u. 23/b. II. 8.

Okleveles zongora-
mesternő órákat ad. Magyarul, németül, franciául és angolul beszél. Megkeresések „**Biztos siker**" alá a kiadóba kéretnek.

50 korona
vásárlásnál minden vevőmet egy 2 méter magas elegáns remek präp. pálmával ingyen házhoz szállitva ajándékozom meg. Koszoruk, élő, mü- és coppvirágból. megrendelhetők és raktáron bármely időben kaphatók; valamint nász- és alkalmi-csokrokat, élő és müvirág diszitéseket, a mai kornak megfelelő legjobb kivitelben igen jutányosan eszközlök, élővirágok gondozását és müvirág javitást elvállalok. Preparált pálmák minden nagyságban, nagybani kötészetet, vidéki megrendeléseket lelkiismeretesen, pontosan és jutányosan eszközlök. Kmeskó Mihályné. Hunyady-téri vásárcsarnok. 4291

Eladó urilak,
árnyas, a fővárostól 15 percnyi villanyos közlekedéssel, megállóhely mellett, mely áll: 2 utcai, 1 udvari, fürdő- és előszoba, konyha és minden mellékhelyiségekkel. Tehermentes. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim: Kájel János, Kispest, Báthory-u. 12.

Fiatal
képezdésznő elvállalja ellátásért a délelőtti vagy délutáni órákban elemi vagy polgári iskolába járó gyermekek tanitását. Cim a kiadóban. 11231

Első-Erdélyi
görléc-gyár. Weinrich Frigyes Szász-Régen, igen olcsó áron ajánlja gőzölt és jól kiszáritott fából tetszetős alakban és tisztán készitett görlőceit mindennemü faiparosoknak. Kérjenek képes árjegyzéket. Diófát magas áron vesz. Egy jó karban levő 30 HP. erejü félstabil gőzgépet keresek. 2160

Tanárjelölt,
r. kath. vallásu, állást keres szerény igényekkel mint korrepetitor vagy nevelő. Cim: „S. I." VI. Uj-utca 37. III. emelet, 17. ajtó. 4287

Készpénzkölcsönt
katonatiszteknek, hivatalnokoknak, évi lakóknak vidékre is, ugyszintén I. II. helyi betáblázásra leggyorsabban kieszközöl Thurn Sándor irodája, Dohány-utca 30. 4280

Uj boroshordók
állandó kiállitása: hol csakis a **legjobb** székelyföldi, Miklósvári erdőből vágott, **tiszta tölgyfából** készült, **elsőrendü** gyártmányok **olcsón** kerülnek **eladásra.** Nagyságuk 5-től 15 hektóliterig, nagyobbrészt ajtóval, továbbá 11 hektoliterig 8, azonfelül pedig 10 abroncscsal vannak ellátva. Az árak 3 frt 20 krajcártól felfelé, Megtekinthetők: a Sperl-féle udvarban, Budapesten, IX. Külső Soroksári-uton 56. szám alatt. Telefon: 53—65. A legalkalmasabb közlekedés: a Városi Villamos vasuttal a sertésközvágóhid végpontjáig, ahonnan csak 3 perc, a közuti villamos vasut közvágóhidi végpontjától pedig 8 perc távolságra van gyalog. 13513

Rövid zongora,
jó karban, 7 oktávos, igen olcsón eladó. Népszinház-utca 34. III. em. 20.

Csinos utcai
szoba különbejárattal fürdőszoba használattal azonnal igen olcsón kiadó. Szentkir.-utca. 22. II. em. 26.

Kerékpár
egészen uj, a gyárostól 2 évi jótállással, angol versenygép részletfizetésre eladó. Cim akiadóban. 11231

Használjon
Kerpel-féle kézfinomitó folyadékot, a kezet 3 nap alatt bársony simára és hófehérréteszi. Egy üveg 70 fillér. Postai szétküldés: Kerpel gyógytár Budapest, Lipót-körut 28. Négy üveg rendelésnél bérmentve-

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Magy. kir. államvasutak
142159/902. AIII. szám.
„A."

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben esetleg az 1904. és 1905. évben évenkint szükséges mintegy 32.000 drb szurok fáklya 1000 métermázsa pépliszt (dextin) 1000 métermázsa rézgálic 900 métermázsa fertőtlenitő viz szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egykoronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb 1902. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók, ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag egy évi értékének 5 százaléka legkésőbb 1902. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállitási feltételek, valamint az ajánlati felhivásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak, mely az igazgatósig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmiés iparkamaránál betekinthető.

Ezen ajánlati felhivás — az ajánlati mintával együtt — az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1902. évi október hó.

Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Ha sorsjegyei zálogban vannak és azokra magasabb kölcsönt kiván, forduljon BEIFELD JÓZSEF bankházához Budapest, Károly-körut 1. szám. Alapittatott 1874.

Magy. kir. államvasutak
91042|902.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a kezelése a att álló Szatmár-nagybányai h. é. vasuttól visszanyert 900 darab, egyenkint 8·00 méter, 100 drb 7·9 méter hosszu és 9200 kilogramm különböző hosszal biró „V" rendszerü, azaz folyóméterenkint 18·1 kilogramm szabványsulylyal biró használt, de még teljesen jó állapotban levő gyári vagy iparvágányok előállitására alkalmas acélsint és hozzátartozó 1000 pár hevedert eladni óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen anyagok teljes kocsirakományokban és csakis a magyar kir. államvasutak Szatmár állomásán bérmentesen vasuti kocsikba rakva és hivatalból lemérlegelve fognak a vevőnek átadatni s tartozik a vevő azokat az ügylet megkötése után veendő felszólitástól számitott két héten belül a vételár előzetes lefizetése ellenében átvenni, illetve azok felett rendelkezni.

Egyebekben a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 122291|896. sz. a. fennálló általános feltételek határozmányai mérvadók, miért is az ajánlattevő a vonatkozó feltétfüzete 60 filléres bélyeggel saját és két tanu aláirásával ellátva ajánlatához csatolni, vagy pedig ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy ezen feltételeket ismeri és magát azoknak mindenben aláveti.

Ezen feltételek nyomtatványtárunkban 30 fillérért megszerezhetők.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott, lepecséielt ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat 91042|902. számhoz, használt sinek és hevederek megvételére" folyó évi október hó 22-iki déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunkban benyujtani szivesked-jenek.

Minden ajánlattevő tartozik az általa megvenni szándékolt sinek és hevederek ajánlati árával számitott értékének 5%-át az ajánlat benyujtását megelőző napon déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál bánatpénzként letenni. Bánatpénz nélküli avagy az előirt határidőnél későbben beérkező ajánlatok, ugyszintén pótajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattevők ajánlataikkal az azok felett hozandó határozathozatalig visszavonhatlan kötelezetségben maradnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlati árakra — szabadon választhasson és egyeseknek, ha csak ajánlataikban az ellenkezőt ki nem köti, tetszése szerinti részmennyiségeket engedhessen át, vagy hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

Budapest, 1902. szeptember havában.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Ferenc József kabát 3 frt
Jaquet 2 frt
Felöltő 4 frt
Nadrág 2 frt 50
Mellény —.50
Rothberger Jakab Kristóf-tér 2. I.

Mielőtt
férfi-, fiu- vagy gyermekruhát rendel vagy vesz, sziveskedjék saját érdekében **Koch testvérek Budapest, Károly-körut 26.** legnagyobb áruházából az ujonnan megjelent **nagy képes árjegyzéket kérni,** melyet rögtön bérmentve küldünk.

KUTSCHERA GYÖRGY
UTÓDA
Budapest. IV.
Aranykéz-utca 7. sz.
Saját készitménynek nagy és dus gazdag raktára
sirkőlámpákban.

Kovácsolt vas és egyéb érc fényesitése és bronzozása. Virágkosár és virágvázák raktára sirboltokhoz, ércvirágok, koszoruk minden nagyság és minőségben, valamint keresztek virágkoszorukhoz.

PÉNZT
SORSJEGYEKRE
és
ÉRTÉKPAPIROKRA
(visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad
Kőváry Ármin
bank- és váltó-üzlete
osztálysorsjáték-főelárusi
IV. k., Ferenciek-tere 9 Gróf Cziráky-palota.

Állatorvosi rendelés kis állatok részére
naponkint d. u. 3—5-ig
Öhler Benő
állatorvosi rendelőintézetében
VII., Erzsébet-körut 4.

Gummi és halhólyag
valódi **francia** gyártmány **legbiztosabb** és "**nem ártalmas óvszer** tucatja 1.20, 2, 3, 4, 5, 6 frt. Megrendeléseket **titoktartás mellett** eszközöl
Radványi L.
keztyü- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-ut 15. és VII., Erzsébet-körut 36.
Árjegyzék ingyen.

Részletfizetésre
arany, ezüst, ékszerek, zsebórák és ingaórák olcsón kaphatók
Grünberger Ármin Béla
IV. Váci-utca 30. I. em. 23.

Virágnyelv.
Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fill. Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrássy-ut 21. sz.

A KI

Kossuth korát
alaposan ismerni akarja, azt a kort, a melyben Kossuth lángszelleme a haza sorsát irányitotta, rendelje meg

1. Gracza György
Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz története czimü nagy munkáját, a mely a szabadságharcz legkimeritőbb forrásmunkája.— Ára *öt diszkötésben, ezernél* több illusztrációval *70 korona.*

2. Varga Ottó
Az Aradi Vértanuk Albuma czimü müvét, a mely a tizenhárom martir megható emlékmüve, számos illusztrációval, quart alaku diszkiadásban. Ára *15 korona.* Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csekély havi részletfizetésre a kiadónál: *Lampel R.* (*Wodianer F. és Fiai*) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletv. Szeged.
24995/902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1902. évben esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők:
Épitési homok.
Rostálatlan bánya vagy folyam kavics.
Rostált bánya vagy folyam kavics.
Darabolt kavics.
Terméskő (nagyobb darabokban).
Oltatlan fali mész.
Téglanemüek.
Faggyu.
Szerszámnyelek.
Veteményezési anyagok.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb 1902. évi október hó 25. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének anyagbeszerzési osztályához nyujtandók be vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5 százaléka legkésőbb 1902. évi október hó 24-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 122251/96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Ezen ajánlati felhivás a szükséges ajánlati ürlapokkal az alólirott üzletvezetőségnél ingyen megszerezhető vagy kivánságra postán megküldetik.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn tul beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételeknek nem felelnek meg, végül pótajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1902. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.
Utánnyomás nem dijazt.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.